

Szegedi Petőfi Sándor

ÁLTALÁNOS ISKOLA

Pedagógiai program

SZEGED

BENCZÚR GYULA U. 29.

2018

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETŐ

1. Az intézmény mottója.....	4. oldal
2. Preambulum.....	5. oldal
3. Az intézmény helyzete, háttere.....	7. oldal
3.1. Iskolánk bemutatása.....	7. oldal
3.2. Pedagógus iskola	8. oldal
3.3. Épület nyújtotta feltételek.....	9. oldal
4. Az intézmény küldetésnyilatkozata.....	10. oldal

II. NEVELÉSI PROGRAM

1. Az iskolában folyó nevelő - oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	11. oldal
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	16. oldal
3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	17. oldal
3.1. Az egészségnevelés lehetőségei osztályfőnöki órákon	18. oldal
3.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	18. oldal
3.3. Elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatos terv	18. oldal
4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	19. oldal
5. A pedagógusok, az osztályfőnökök helyi feladatai	20. oldal
6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység .	21. oldal
6.1. Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek	21. oldal
6.2. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenységek (HH; HHH)	22. oldal
6.3. Szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják (HH; HHH)	23. oldal
6.4. Hátrányos helyzetű tanulók	23. oldal
6.5. A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik.....	24. oldal
6.6. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	25. oldal
7. Az intézményi döntési folyamatokban való tanulói részvétel rendje	25. oldal
8. A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái.....	26. oldal
8.1. A diákokkal való kapcsolattartás formái	26. oldal
8.2. A szülőkkel való kapcsolattartás formái.....	26. oldal
8.3. Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel.....	27. oldal
9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	28. oldal
9.1. A vizsgaszabályzat célja	28. oldal
9.2. A vizsgaszabályzat hatálya	28. oldal
9.3. A vizsgatantárgyak követelményrendszere	28. oldal
9.4. Az értékelés rendje.....	29. oldal
9.5. A vizsgatárgyak részei és követelményei	29. oldal

10. Az iskolaváltás és a tanuló átvételének szabályai	32. oldal
10.1. Beiratkozás az iskola induló évfolyamára	32. oldal
10.2. Tanuló átvételének szabályai	32. oldal
11. Az iskolában tartott egyéb foglalkozások	33. oldal

III. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

1. A választott kerettantervek megnevezése.....	35. oldal
2. A választott kerettanterv által meghatározott órakeret.....	37. oldal
2.1. Alsó tagozat - Székhely	37. oldal
2.2. Alsó tagozat - Bálint Sándor Tagiskola.....	38. oldal
2.3. Felső tagozat - Székhely és Bálint Sándor Tagiskola.....	39. oldal
3. Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei	41. oldal
4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása	41. oldal
5. A mindennapos testnevelés szervezése	42. oldal
6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	42. oldal
7. Magasabb évfolyamra lépés feltételei	43. oldal
8. Az iskolai beszámoltatás, a számonkérés követelményei és formái	44. oldal
9. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei	52. oldal
10. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek.....	52. oldal
11. Az iskolai egészségnevelés és környezeti nevelési elvei	54. oldal
11. 1. Egészségnevelési program.....	54. oldal
11. 2. Az iskola egészségnevelési programja	56. oldal
11. 3. A mindennapos testedzéshez való jog érvényesítése, a sportkörök	57. oldal
11. 4. Környezetnevelési program.....	59. oldal
11. 4. 1. Környezetnevelési program – alapelvek	59. oldal
11. 4. 2. A környezetnevelési program alapja - a helyzetelemzés	61. oldal
11. 4. 3. Környezeti nevelés a tanórán.....	62. oldal
11. 4. 4. Környezeti nevelés a tanórán kívül	62. oldal
12. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	63. oldal
13. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	65. oldal
14. A tanulók esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések	66. oldal
15. Hagyományaink.....	67. oldal
Mellékletek	70. oldal
1. számú - Néhány személyiségfejlesztő technika osztálytanítók és osztályfőnökök számára.....	71. oldal
2. számú - Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	74. oldal
3. számú - Tehetséggondozás, képességfejlesztés	77. oldal
4. számú - Gyermek- és ifjúságvédelem.....	80. oldal
5. számú - Tanulási nehézségek enyhítése, felzárkóztatás	83. oldal
6. számú - A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók segítése	86. oldal
7. számú - Környezetvédelmi jeles napok	90. oldal

B E V E Z E T Ó

1. Az intézmény mottója

*“Ha az embert olyannak vesszük, mint amilyen,
tulajdonképpen rosszabbá tesszük; de ha
olyannak vesszük őt, amilyennek lenni kell,
akkor azzá tesszük őt, amivé lehetne.”*

Goethe

PREAMBULUM

A székhelyi iskola azonosító jelképe:

A kék sávok Szeged város címerét idézik fel, míg az épület az iskolánk előtt elhelyezkedő templomot szimbolizálja. Városunkat átszeli a Tisza folyó, mely szintén felismerhető a címer alsó harmadában. A zölddel jelölt terület a Tisza árterét, Petőfitelepet jelképezi.

A címer középvonalában látható toll, névadónk – Petőfi Sándor költő - munkásságára utal.

A székhelyi iskola azonosító színe:

kék

A székhelyi iskola azonosító öltözéke:

Fehér póló, rajta középén az iskola azonosító jelképe.

A tagintézmény azonosító jelképe:

Bálint Sándor Tagiskola

A gyermek fej a gyermekközpontú –
FREINET – iskolát szimbolizálja

„ Mi azt akarjuk, hogy az iskola családi
otthon legyen, ahol kinyílik a szív és
feltárulnak a gondolatok.”

(C. Freinet)

3. Az intézmény helyzete, háttere

3. 1. Iskolánk bemutatása

A Petőfitelepi intézményeket gróf **Klebelsberg Kuno** kultuszminiszter támogatásával, **Szeged város** és a telepi emberek közösen építették. A **székhelyen 1926**, óta folyik a telepi gyermekek **oktatása és nevelése**. **Tápé városrészben** 1868-ban kezdődött az állami elemi oktatás, ami **Bálint Sándor Tagiskola** jogelődje (hírforrás Tápéi monográfia). Petőfitelep és tápé lakossága szorosan kötődik iskolájához. Ide jártak a nagyszülők, a szülők, és rokonaik is. Tanítványaink közül sokan valamilyen rokoni kapcsolatban vannak egymással.

Iskolánk története is arra kötelez bennünket, hogy nevelő-oktató munkánkban kiemelt figyelmet fordítsunk a lakóhely, Szeged város és a nemzet történetének, hagyományainak megismerésére, és ezen keresztül a haza iránti szeretet felébresztésére. A kultúrában elvárt alapismeretek és erkölcsi értékek elsajátítása. E feladatok megvalósítása érdekében intézményünkben nyolc évfolyamos általános iskola működik.

Néhány szempont a lakótelepről, a családokról és a gyerekekről:

Beiskolázási körzetünkben **kertes családi házakat** építettek a telepiek. Tanítványaink egy-kettő-háromszobás komfortos házakban élnek, melyek felszereltsége megfelel az alapvető szükségletek kielégítésének.

Az itt élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete eltérő szóródást mutat. A szülők kb. kétharmada az alacsonyjövedelmű, ill. a szegények csoportjába tartozik. Napi 12-14 órát dolgoznak, hogy megteremtsék családjuk megélhetéséhez szükséges anyagiakat. Többen átérték már a munkanélküliség rémét. Életerejükre a minden körülmények között életben maradás, a küzdés jellemző. Gyermekeikről mindenkor gondoskodnak, de ismeretszerzésük gyarapítására, képességfejlesztésükre kevés idejük marad. Így tanítványaink többsége tanulmányi előrehaladásukat tekintve hátrányos helyzetűek. Képességfejlesztésük majdnem kivétel nélkül az iskolától függ, az iskolára marad.

A családok kb. egyharmada a gazdasági-társadalmi középréteghez és jómódúakhoz tartozik. Ők többet tudnak foglalkozni gyermekeik tanulmányi előrehaladásával.

A szülők többsége nyolc általános ill. szakmunkásképző iskolát végzett. Napirendjük, életvitelük és életmódjuk megfelel a kultúrában elvártaknak. Gyermekeik otthoni tanulmányi tevékenységét tartalmilag, módszertanilag nem tudják segíteni, de figyelemmel kísérik időbeosztásukat, és tanulásra buzdítják őket. A szülők azt igénylik az iskolától, hogy az általános iskola **családias légkörben** olyan alapot adjon, amely **biztosítja** szakközépiskolába vagy gimnáziumba az eredményes felvételt, **továbbtanulást**.

Fontos feladatunk, hogy az **egészséges gyerekekkel integráltan neveljük és oktassuk** a pszichés traumát, szociokulturális - pszichoszociális veszélyt átélt gyerekeket.

Az intézményben nyolc évfolyamon 16 osztály működik. A **székhelyen, Bálint Sándor Tagiskolában** biztosított az **angol nyelv** emelt óraszámú tanulása, **csoportbontásban**. A tagiskolában 1-4. évfolyamon **egész napos nevelés és oktatási** formában rugalmas óraterv segíti a nyugodt tempójú ismeretszerzést. Tanórán és tanórán kívül segítjük a nehéz körülmények között élő, hátrányos és halmozottan hátrányos, valamint az sajátos nevelési igényű tanulók felzárkóztatását. Ugyanakkor kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük a tehetséges, jó képességű gyerekek fejlesztését is. A **székhelyen** több mint egy évtizede minden évben megrendezzük a **városi mesemondó és a prózamondó versenyt**.

Iskola erősségei:

- a családias légkört
- az összetartó osztályközösségeket
- a szabadidős programok számát és minőségét
- a jó tanár-diák viszonyt

- a tantestület segítőkész gyermekszerető magatartását
- az egyéni bánásmódot
- szülőkkel való kapcsolattartás
- erős baráti közösségek

A szülők és a pedagógusok célja azonos: gyermekeikből **művelt** (magas szinten szocializált), **jól képzett**, az **életvezetésre érett**, **boldogulni tudó embereket** szeretnének, akarnak nevelni. Iskolánk hosszú múltja alatt többször változtak az iskola falai, az épület, de nem változott a bennük munkálkodó pedagógusok fő célja: az **emberséget** és **tudást** adni a felnövekvő petőfitelepi, tápéi gyermekeknek.

3. 2. Pedagógus iskola

A személyi feltételek iskolánkban optimálisak. A nevelőtestület mintegy 70%-a több éve -8 évnél régebben- dolgozik az iskolában. A mindenkori törvényi előírások figyelembevételével történik a feladatok személyre való lebontása.

A tantestület szakmai összetétele jó, az új módszerek iránti nyitottság jellemzi. A pedagógusok önképzése és továbbképzése folyamatos, tudatos és tervszerű.

Tudjuk, hogy az eljövendő nemzedék nevelésében döntő a pedagógus személyisége.

Ez a típusú **nevelő** az, aki:

- következetes
- számon tartó
- döntéseiben mérlegel
- az értékelésbe bevonja tanulócsoportját
- nem indulatból cselekszik
- nem vetíti ki hangulatát a munkájára
- tervet, programot ad
- a közeli és a távoli célok pedagógiai elvét alkalmazza
- tanulóit jól ismeri
- nevelőtársaival együttműködik
- épít a családokra
- ha kell és lehet korrigálja a családi nevelés hibáit, természetesen megfelelő tapintattal

A tantestület nevelői igyekeznek ezt a mércét elérni.

Mindannyiunk egybehangzó véleménye szerint az **iskola feladata** a továbbtanulásra való felkészítés, ennek érdekében **szilárd alapismeretek** nyújtása, az alapvető **készségek** és **képességek kialakítása**, a tehetséggondozás és a felzárkóztatás, valamint a nemzeti kultúra megismerése.

Nevelőtestület szerkezete:

Az igazgató munkáját igazgató-helyettes és a tagintézmény-vezető segíti. A középvezetői réteghez munkaközösség-vezetők, diákönkormányzatot segítő tanárok és a háromtagú közalkalmazotti tanács tartozik. Szervezeti működésünk funkcionális modell szerint működik.

Az iskola továbbképzési szabályzata megfogalmazza, hogy a továbbképzési, átképzési formák közül elsődlegesen támogatjuk azokat, amelyek az iskolai munka hatékonyságának növelését szolgálják.

3. 3. Épület nyújtotta feltételek

Az intézmény két épületben látja el a közoktatási feladatokat.

A székhelyen és a tagiskolában nyolc tantermesnek épített egy emeletes épületek téglalapítségűek, a kor építési stílusának megfelelően magas tetőszerkezettel készültek tervezői elgondolás szerint a dinamikusan fejlődő kertvárosrész egy-egy központjában kerültek megépítésre. Ennek megfelelően az átlagosnál nagyobb udvarral rendelkeznek. Az udvar kettős funkciót lát el. Egyrészt a sportolás lehetőségét biztosítja – kézilabdapálya, ugrógödör - másrészt a játék, kikapcsolódás színtere, melyet fajtákok biztosítanak. A Bálint Sándor tagiskolában bitumenes pálya segíti a színvonalas sportolást. A székhelyi főépülethez zárt folyosón keresztül kapcsolódik a tornaterem, öltözők, tusoló és a szertár. Ehhez az épület részhez kapcsolódik a technika tanterem és szertár. Az iskola belső terei – folyosó, tanteremek – tágasak.

A székhelyen az étkeztetéshez tálalókonyha és ebédlő áll rendelkezésünkre, mely biztosítja a kultúrált étkezés feltételeit.

A Bálint Sándor tagiskolában 2004-ben adtak át egy épületegységet, mely zárt emeleti folyosóval kapcsolódik a főépülethez. Itt két tanterem és kiszolgáló helyiségek, valamint a földszinten tágas ebédlő, tálalókonyha biztosítja a kultúrált étkezést.

Intézményünkben két helyszínen könyvtár működik.

A székhelyi iskola telkén működik, a Petőfi-telepi Művelődési Ház és könyvtár. A telepi iskolák az előttük elterülő területet használják sportjátékokhoz (kosárlabdapálya).

Az intézmény átlag felett rendelkezik az oktatáshoz szükséges informatikai eszközökkel, technikai eszközökkel, szemléltető eszközökkel, berendezésekkel.

4. Az intézmény küldetésnyilatkozata:

*“Fény vagy Te is, lobogj hát,
Melegíts és égess,
Hinned kell, hogy a világ
Teveled is ékes!”*

Tóth Árpád

Az intézmény minőségi munkáját és megtartó erejét bizonyítja, hogy a nálunk végzett diákok szülőként ismét ránk bízák gyermekeiket.

Az óvodából bekerülő gyermek és szülei számára minden új. Ezért lehetőséget teremtünk nekik iskola-előkészítőfoglalkozásokra, hogy érezzék a feléjük irányuló **szeretetet, gondoskodást, a megértő segítőkészséget.**

A **demokratikus irányítás** előtérbe helyezésével humánus emberi kapcsolatokat építünk ki. Az őszinte, nyílt légkörben jobban megismerjük a tanuló jellemvonásait, személyiségét, kívánságait, érdeklődését, melyek mind feltételei az eredményes nevelőmunkának.

Fontosnak tartjuk a **pedagógus – szülő egyenrangú kapcsolatát**. A kölcsönös tisztelet és megbecsülés kimutatására törekszünk.

Minden gyermek más, és a **másság elfogadásához**, elfogadtatásához kellő **pedagógiai tapintat** szükséges. Mentálisan és más okokból hátrányos tanulók **integrált nevelése** – oktatása, egészséges ifjúságot eredményez.

Célunk, hogy nagy körültekintéssel és felelősséggel alakítsuk ki sokoldalú kapcsolatainkat tanítványainkkal, kollégáinkkal és a szülőkkel.

Tág teret adunk az **önkifejezés**, a **fantázia** és a **kreativitás** kibontakoztatásának, a **testi – lelki harmónia** megteremtésének.

Igyekszünk **kultúráltnak viselkedő, öntudatos lokálpatrióta** fiatalokat nevelni, akik készek az **új ismeretek befogadására**, akik olyan felnőttekké válhatnak, akiknek nemcsak az **egyéni tudás**, hanem a **társakkal való együttműködés** képessége, az **egymás tisztelete, segítése és megbecsülése** is nélkülözhetetlen érték a sikeres és a boldog élethez.

Pedagógusaink hitvallása:

" A nevelésnek ki kell fejlesztenie a közepszerűségből mindazt, amit csak képes, az eredetiséget pedig tisztelni kell annyira, amennyire csak lehet..."

(Faguet)

NEVELÉSI PROGRAM

1. Az iskolában folyó nevelő - oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Pedagógiai alapelveink

- Iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása: a minőségi nevelő-oktató munkát biztosító, **segítő, gondoskodó és esélyteremtő iskola** programjának kidolgozása és megvalósítása. Biztosítsa a tanulók továbbhaladását a szülők elvárásainak és a tanulók képességeinek megfelelően.

Iskolánk **családias, segítő nevelést** folytató intézmény. Alapfunkciónk az egyetemes és nemzeti kultúra ismeretbeli és értékrendbeli reánk eső részének színvonalas átadása. Oktatási tevékenységünk egyik jellemzője **az egyéni fejlődés szerinti haladás**. A kultúra személyes közvetítéssel adható át leghatékonyabban a 6-14 éves korosztály számára. A tanár személyiségének meghatározó szerepe van mind az ismeretadásban, mind az érték közvetítésben. Törekszünk a tanulók életkorának megfelelő módszerek használatára, mely a tananyag jobb megértéséhez, a tantárgyak iránti nagyobb érdeklődéshez és még jobb tanulmányi teljesítményhez vezet.

- A hagyományos iskola leginkább az **intellektuális képességek** fejlesztésére koncentrált. Ezt mi is alapvetőnek tekintjük, hozzárendelve **az érzelmi és szociális képességek** (erkölcsi nevelés) **fejlesztését is**.

Az összehanghoz szükséges hármas tevékenységekör:

- Az intellektuális képességek (a tudás) fejlesztése.
- Az érzelmi-intelligencia alapjainak megértése.
- A szociális értékre, képességre (erkölcsös életre) nevelés.

- Az iskolánk alapelve, működtető ereje a **gyermekszeretet, a gyermeki személyiség tisztelete**, mely áthatja egész oktató-nevelő munkánkat, meghatározva választott eljárásainkat, módszereinket.

Iskolai életünk **középpontjában a gyerek áll**, aki aktív részese és nem passzív befogadója a közvetített ismeretek elsajátításának. Együttműködik a pedagógussal, akinek a feladata az, hogy saját egyénisége és felkészültsége erejével végezze a munkáját az iskolai célok megvalósítása érdekében, s ebben a folyamatban a gyermeket az **oktatás, nevelés alanyának** tekintse.

- A **demokratikus** iskola működését a Magyar Köztársaság Alkotmányában, valamint az Emberi és Gyermeki Jogok Chartáiban rögzített értékek szabják meg. Nevelő – oktató munkánkban az értékek egyensúlyára törekszünk. Megismertetjük, gyakoroltatjuk a tanulókkal ezeket a jogokat.(javaslattevési, egyeztetési, véleményezési). Így munkánkat a demokrácia értékei hatják át, mert:
  - egyrészt, a demokrácia értékrendjére építve, olyan **demokratikus magatartás** alapjait rakjuk le, ill. olyan demokratikus magatartásra készítjük fel tanulóinkat, amelyben az egyén és a közösség érdekei egyaránt szerephez jutnak,
  - másrészt, mert a minden ember számára nélkülözhetetlen **általános műveltségnek** azokat a szilárd alapjait sajátíttatjuk el, amelyekre biztonságosan építheti ismereteit a későbbiekben valamennyi tanuló.
- Nagy figyelmet fordítunk az **emberiség előtt álló közös problémákra**. Az egész világot átfogó kérdésekre vonatkozóan hangsúlyozzuk az egyén és az állam felelősségét, feladatait, lehetőségeit, a Földet, az emberiséget fenyegető veszélyek csökkentésében.

- Nevelő-oktató munkánk a **közös nemzeti értékeket** szolgálja, mert fontos szerepet szán a hagyományok ápolásának, valamint a lokálpatriotizmus és a nemzeti azonosságtudat fejlesztésének.

Iskolánkban olyan humanisztikus légkört teremtünk, ahol a tanulók otthon érezhetik magukat.

Ennek érdekében:

- tiszteletben tartjuk egymás személyiségét (a gyermekét is és a tanárét is)
- gyermekeket bevonjuk saját iskolai tevékenységük megszervezésébe
- diákjaink előre megismerik a velük szemben támasztott követelményeket, így mindenkor tudhatják, hogy mit várunk tőlük
- a gyermekek számíthatnak tanáraik megértő, együttműködő jóindulatára
- az iskola életében barátságos emberi kapcsolatok kialakítását valósítjuk meg
  - tanuló és tanuló
  - tanuló és nevelő
  - szülő és nevelő
  - nevelő és nevelő között.

Eszményeinkben olyan **tanulói kép** él, aki közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus
- erkölcsös
- fegyelmezett
- művelt
- kötelességtudó
- érdeklődő, nyitott
- kreatív, alkotó
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát
- képes a problémák érzékelésére és megoldására
- gyakorlatias
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban)
- van elképzelése a jövőjét illetően
- becsüli a tudást
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit
- képes tudását tovább fejleszteni, és önállóan ismereteket szerezni
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik
- társait elfogadó
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
  - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket
  - a természet, a környezet értékeit
  - más népek értékeit, hagyományait
  - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat

- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit
- viselkedése udvarias
- beszéde kulturált
- társaival együttműködik
- szüleit, nevelőit szereti és tiszteli
- képes szeretet adni és kapni
- szereti hazáját
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket
- szellemileg és testileg egészséges, edzett
- egészségesen él
- szeret sportolni, mozogni
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolt, gondozott
- rendszerető
- döntései előtt sokféle szempontot vesz figyelembe
- gyakorolja demokratikus jogait és kötelességeit

Tudjuk, hogy ezen tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében. Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

Iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai:

Az iskolánkban folyó **nevelő-oktató munka céljait** az általános emberi és nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg. Az emelt óraszámú oktatással a tehetséges, az érdeklődő tanulóink számára magasabb szintű, elmélyült tudást kínálunk.

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki **nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve** a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

- **A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása.** A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
- **A család tisztelete,** a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
- **Az önismeret, a saját személyiség kibontakozásának igénye** (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
- **Fogékonyság az emberi kapcsolatokra,** a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
- **Az élet tisztelete, védelme.** A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
- **Az ember testi és lelki egészsége.** Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása, a balesetek megelőzése).

- **A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség-** és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.
- **Az alkotmányosság, a törvényesség,** az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.
- **Kulturált magatartás** és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- **A világ megismerésének igénye.** Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és az önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.

Bálint Sándor Tagiskola – egész napos iskolai nevelés és oktatás jellemzői:

Legfontosabb elemei:

1. Egész nap; délelőtt és délután tanítás folyik.
A tanítási órát mindig fejlesztő, gyakorló foglalkozás követi.
2. Kísérletező tapogatózás
A gyermek természetes kíváncsiságára épül. A legfontosabb a gondolkodási mód elsajátítása.
3. Szabad kifejezés: szabad szöveg, rajz, párbeszéd
A nevelő feladata, hogy segítse a gyermekek kibontakoztatását. Olyan légkört teremtsen, amelyben szabadon megnyilvánulhat a gyermek és bátran kifejezheti gondolatait, érzéseit. Mindenki a saját ritmusának megfelelően dolgozik. Megtanulják az önellenőrzést és az önértékelést.
4. A közösségi élet
A közösség elfogadja a másságot, hagyja érvényesülni az egyéni sajátosságokat. A közösen végzett munka együttműködésre, kölcsönös segítségnyújtásra nevel.

Az iskolában folyó **nevelő és oktató munka feladata**, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Az 1-4. osztályokban folyó nevelő - oktató munkánk feladata, hogy:

- A pedagógiai munkánk középpontjában a **személyre szóló fejlesztés** törekvése álljon.
- A tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített, és ez által **motivált munkában** fejlesszük a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, mozdítsuk elő érzelmvilágának gazdagodását. Fontos feladatunk ebben a folyamatban a tanulók tevékenykedtetése, az értékelés útján nyert tapasztalatokra építés.
- Adjunk mintákat az **ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.**
- Alapozzuk meg a **tanulási szokásokat.**
- Támogassuk az **egyéni képességek** kibontakozását.
- Működjünk közre a **tanulási nehézségek leküzdésének** folyamatában.
- Törődjünk kiemelten azoknak a **hátrányoknak a csökkentésével**, amelyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű fejlődéséből adódnak.
- A gyermek az 1-2 (félév). évfolyamon osztályozás nélküli szöveges értékelésben részesül. Ez az értékelési forma segítő szándékú, mentesíti a gyerekeket kudarcaitól, alapozva és fejlesztve az önmagáért felelősséget érző, saját tanulási tevékenységéért felelősséget vállaló gyermek személyiségjegyeit. A folyamatos értékelés elősegíti a szülő és a gyermeket önmaga értékeinek megismerésében és a tudatos fejlesztésben.

- Oktatómunkánkban alkalmazkodunk a gyermek életkori sajátosságaihoz.
- Megismertetjük és tudatosítjuk az **eredményes tanulás** feltételeit.
- Fejlesztjük a gyermekekkel együttműködve a tanuláshoz szükséges készségeket, képességeket.
- **Módszereinket**, eszközeinket igyekszünk a gyermekek **személyiségéhez alkalmazkodva** megválasztani, **elfogadva másságukat**, s egyben megkövetelve tőlük mások jogainak tiszteletben tartását.
- A szabadság, a gyermeki **önállóság fejlesztése** érdekében nem kezeljük mereven sem az időkeretet, sem a tananyagot, sem a haladási ütemet. Ezt a pedagógus szabja meg a rábízott gyermekközösség és követelmények ismeretében.
- Következtesen és egységesen, **rendszeres ellenőrzéssel** az iskolai és általános emberi normák betartására nevelünk.
- Tudatosítsuk a gyermekekben a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető értékeket.
- Erősítsük meg a **humánus magatartásmintákat**, szokásokat.
- A gyermek jellemét formálva segítsük a személyiség érését, **pozitív énképének** kialakulását.

Az 5-8. osztályban folyó oktató-nevelő munkánk feladata, hogy:

- A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók **önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját, a másság elfogadását.**
- Olyan helyzeteket teremteni, amelyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja **megbízhatóságának, becsületességének, szavahihetőségének** értékét.
- Fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, amelyek a környezettel való **harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz** szükségesek.
- Tudatosítani tanulóinkban a közösség **demokratikus működésének** értékét és néhány általános jellemző szabályát.
- A **demokratikus normarendszer** kiterjesztése a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra.
- A **nemzeti, a nemzetiségi és etnikai hagyományok** tudatosítása és ápolásukra való nevelés.
- Fejlessze a tanulóknál a **nemzeti azonosságtudatot**, képviselje az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt.
- Erősítse az **Európához való tartozás tudatát** és egyetemes értelemben is késztesse **más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának** megismerésére, **megbecsülésére.**
- Fordítson figyelmet az **emberiség közös problémáinak** bemutatására.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

- **Közvetlen** (direkt) **módszerek** azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- **Közvetett** (indirekt) **módszerek** azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	<ul style="list-style-type: none"> - ösztönzés - bemutatás - gyakoroltatás - segítségadás - ellenőrzés - követelés 	<ul style="list-style-type: none"> - a tanulói közösség tevékenységének megszervezése - közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése - elfogadtatása - hagyományok kialakítása
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	<ul style="list-style-type: none"> - a nevelő személyes példamutatása - elbeszélés - tények és jelenségek bemutatása - műalkotások bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> - a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében - a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	<ul style="list-style-type: none"> - magyarázat, beszélgetés - a tanulók önálló elemző munkája - élethelyzet megbeszélés - esetmegbeszélés - életvezetési technikák 	<ul style="list-style-type: none"> - szituációs játék - szerepjáték - drámajáték - vita - felvilágosítás a betartandó magatartási normákról

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- Minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint ötven százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)
- Rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen.
- Ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat, határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

A személyiség fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- **A tanulók erkölcsi nevelése**
Feladat: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

- **A tanulók értelmi nevelése**
Feladat: Az értelmi képességek, ill. az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.
- **A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése**
Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.
- **A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése**
Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- **A tanulók akaratí nevelése**
Feladat: az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.
- **A tanulók nemzeti nevelése**
Feladat: A szülőhely és haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.
- **A tanulók állampolgári nevelése**
Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.
- **A tanulók munkára nevelése**
Feladat: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
- **A tanulók testi nevelése**
Feladat: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

Folyamatterv: Néhány személyiségfejlesztő technika osztálytanítók és osztályfőnökök számára (Lásd 1. számú melléklet)

3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk alapvetően fontos célkitűzése tanulóink egészségének megóvása, a folyamatos egészségnevelési tevékenység. Ezt az irányelvet alkalmazva dolgoztuk ki iskolánk egészségfejlesztési programját, amelynek ***kulcsterületeiként*** tekintünk a következő feladatokra:

- a dohányzás visszaszorítása illetve korlátok közé szorítása,
- az alkohol- és a drogprevenció,
- az egészséges táplálkozásra nevelés,
- az aktív testmozgás, és a mozgásszervi betegségek csökkentése,
- a mentális betegségek megelőzése,
- családi életre nevelés,
- az elemi elsősegélynyújtás szabályainak elméleti és gyakorlati elsajátítása.

Fontosnak tartjuk az emberi szervezet működésével és a betegségek kialakulásával kapcsolatos ismeretek bővítését, az anatómiai és élettani ismeretek elmélyítését, saját szervezetünk megismerését és a fiziológiai folyamatok megértését. Ezen ismeretek használata és beépülése az aktív tudatba elősegíti a prevenciós munkát.

Az iskola nevelési programjának részeként – az előző tanévekhez hasonlóan – *direkt és indirekt módon szeretnénk tovább folytatni az egészséges életmódra nevelést, a szenvedélybetegségek*

(dohányzás, alkohol, kábítószer-használat) *elleni küzdelmet*. A betegségek megelőzésében, az egészséget támogató magatartás formálásában az *iskolaorvos* az orvosi szűrővizsgálatok alkalmával *aktívan és folyamatosan részt vesz*, probléma esetén szülővel, osztályfőnökkel, iskolavezetéssel, társszakemberekkel a szükséges lépéseket megteszi.

3. 1. Az egészségnevelés lehetőségei osztályfőnöki órákon

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete (testi higiénia)
- egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek felismerése és ismerete
- az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamatok (gyógyszerhasználat)
- elsősegély-nyújtási ismeretek
- barátság, párkapcsolatok, szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- tanulás és tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- rizikóvállalás és kockázatai (közlekedés, személyes biztonság)
- szenvedélybetegségek elkerülése (alkohol, dohányzás, drog, játékszenvedély)
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony az egészséges környezet jelentősége

3. 2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- fejleszteni a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- megismertetni a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok - egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit,
- felkészíteni a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- a) *Szervezetten, a biológia tanmenet részeként. 8. évfolyamon* „Összhangban a környezettel: az egészség megőrzése” című fejezet kiegészítéseként;
Két óra elmélet és egy óra gyakorlat keretében. A szaktanár részéről írásos számonkérés történik.
- b) Osztályfőnökök által *választható módon*.

3. 3. Elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatos terv

Alsó tagozat - osztályfőnöki órákon évi 2 órában

- horzsolásos hámsérülés felismerése
- horzsolásos hámsérülés esetén felnőtt értesítése
- horzsolásos hámsérülés egyszerű gyorstapaszk alkalmazása
- a legkisebb baleset esetén felnőtt értesítésének módjai

Felső tagozat - biológia és osztályfőnöki órákon évi 2 órában

- hámsérülés esetén teendők elvégzése
- fájdalom (fej, egyszerű görcs) gyógyszerek ismerete
- baleset (ficam, törés) esetén feladatok elvégzése
- mentők értesítésének menete

4. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, ill. közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- **A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése,** nevelői irányítással.
Feladat: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- **A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulók közösségek fejlesztésében.**
Feladat: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodni kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz a kisgyerek heteronóm - a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró - személyiségének lassú átalakulásától az autonóm - önmagát értékelni és irányítani képes- személyiséggé válásáig.
- **Az önkormányzás képességének kialakítása.**
Feladat: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, ill. az elvégzett munkát értékelni tudják.
- **A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.**
Feladat: A tanulói közösséget irányító pedagógusok legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez, szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
- **A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.**
Feladat: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása. A másság elfogadása, empátikus tulajdonságok kialakítása.

Az iskola hagyományai a tanév rendjéhez igazodva:

- ünnepélyes tanévnyitó, elsősök köszöntése
- szüreti piknik (székhely), mulatság
- nemzeti ünnepeink - ünnepi műsor
- Mikulás kupa járási sakkverseny
- Hetedhét országon túl járási mesemondó verseny
- Szép beszéd járási prózamondó verseny
- Petőfi napok

- Bálint Sándor napok
- Mikulás
- Karácsony - műsor
- Farsang
- Színházi délután - osztályok műsora
- osztálykirándulások
- ballagás
- bizonyítványosztás

Az iskolai hagyományok a diákság mindennapi életének sarokkövei, melyek révén intézményünk tényleges diákpolgárává válnak, és így alakul ki kötődésük az iskolához. A hagyományok ápolása, tisztelete, újabb eseményekkel való gyarapítása egyrészt iskolánk hírnevét gyarapítja, másrészt azt bizonyítja, hogy diákjaink igénylik ezen események megrendezését, esetleges átalakítását, bővítését.

5. A pedagógusok, az osztályfőnökök helyi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakelektárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az nevelési munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői közösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az nevelési munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

6. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Tanítványaink a társadalmi rétegek széles köréből érkeznek. Kis rétegük jól szocializált társadalmi rétegből kerül ki. Tanítványaink többsége közepesen iskolázott, szocializált családból származik hozzánk. Találkozunk beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő, valamint a sajátos nevelési igényű diákokkal.

6.1. Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek

Iskolánk fontos feladata a beilleszkedés hatékony segítése. Abban a kérdésben, hogy a tanuló beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel küzd vagy sajátos nevelési igényű, a nevelési tanácsadó illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

Feladataink:

- a probléma tüneteinek felismerése
- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- a napközi otthon
- a tanulószoba
- egyéni foglalkozás szervezése
- a felzárkóztató foglalkozások
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai
- a családlátogatások

- a szülők és családok nevelési gondjainak segítése
- segítő tevékenységek megszervezése

A fenti tevékenységek szorosan kapcsolódnak a gyermek- és ifjúságvédelemhez. A beilleszkedési, magatartási zavarok enyhítését szolgáló tevékenységek részletes kifejtése a gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó fejezetnél is megtalálható.

Folyamatterv: Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység (Lásd 2. számú melléklet)

6.2. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenységek (HH; HHH)

- A tanórákon az **egyéni képességekhez tud igazodni** a tanár, megszervezi a differenciált foglalkozásokat. Egyéni képességekhez szabott feladatokat ad, ezek elvégzését folyamatosan ellenőrzi. A gyerek egyéni fejlődését jobban tudja segíteni.
- A **csoportbontás** előnye, hogy nagyjából azonos képességű tanulók kerülnek egy csoportba. Nagyobb lehetőséget kapnak a sikerélményhez, való jutáshoz, mintha az egész osztály együtt lenne. Aktívabbakká, magabiztosabbakká válnak a hasonló képességűek között.
- **Egyéni foglalkozások**, ahol beszélgetések kapcsán igyekszünk felderíteni a kudarc okát, és ezekre megoldást találni. Tanácsokat adunk a helyes tanulási módszerekre. Megpróbáljuk a szorongást csökkenteni a tanulóban, több sikerélményhez juttatni, dicsérni, biztatni.
- Fontos dolog a **nevelők és a tanulók személyes kapcsolata**. A gyerekek legyenek bizalmasa a tanárhoz fordulni. Merjen problémáira tanácsot, segítséget kérni. Ennek érdekében egyéni beszélgetéseket kezdeményezünk a félénk, gátlásos gyerekekkel.
- Nagyon fontos ilyen esetekben a **szülőkkel való együttműködés is**, tudnunk kell a szülői ház elvárásait a gyermektől, mennyire segítik otthon. Rendszeres tanácsokat adunk a szülőknek, hogyan, miben segíthetnek gyermekeiknek.
- A szülőkkel való kapcsolattartásban a fogadóóra mellett nagy szerepet kap a családlátogatás. Itt megismerjük a család szociális hátterét, figyelemmel kísérjük azt, megpróbálunk segítséget nyújtani.
- Ha szükségét látjuk, felvesszük a **kapcsolatot a tanulási képességeket vizsgáló szolgálattal** (logopédus, pszichológus) kikérjük a szakemberek tanácsát.
- A **napközis csoportokban** nagy figyelmet szentelünk a tanulási nehézségekkel küzdő tanulóknak, igyekszünk maximális **segítséget nyújtani** nekik (pl.: egyéni korrepetálás, gyakoroltatás, stb.)

Folyamatterv: Tanulási nehézségek enyhítése, felzárkóztatás (Lásd 5. számú melléklet)

6.3. Szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják (HH; HHH)

- Napközi otthon:
Az iskola gondoskodik a tanulók napközbeni ellátásáról. Ezt minden tanuló igénybe veheti. A napközi a tanulás, pihenés, játék, sportolás, tehetséggondozás és a felzárkóztatás színtere. A napközi a tanulás és a nevelés fontos színtere. Az osztálytanítók, tanárok és a napközis nevelők szorosan együttműködnek, egymás munkáját segítik.
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- csoportbontás
- a diákétkeztetés
- a felzárkóztató foglalkozások
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a nevelők és tanulók segítő, személyes kapcsolatai
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése
- a családlátogatások
- a továbbtanulás irányítása, segítése
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége
- a tankönyvellátáshoz nyújtott segítség
- étkezési támogatásra javaslat
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.
- tantárgyak, tananyagok, követelmények között a választott, alkalmazott IPR tanítást-tanulást segítő eszközei, módszerei, időkeretek.
- az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek.

Folyamatterv: A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók segítése (Lásd 6. számú melléklet)

6.4. Hátrányos helyzetű tanulók

Iskolánk egyik fontos feladata, hogy a megnőtt társadalmi egyenlőtlenségek hatása az oktatásban ne legyen érezhető. A nevelő-oktató munka területén speciális módszerek, munkaszervezési eljárások (tanórai differenciálás heterogén csoportban, kooperatív tanuló, projektpedagógia ...) alkalmazása külön tekintettel a HH és HHH tanulók felzárkóztatására és tudásuk gyarapítására.

A HHH tanulók számára három havonta szöveges értékelést adunk a

- tantárgyi előmenetelről,
- motiválásról,
- akaraterőről és kitartó munkavégzésről,
- önbizalomról.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal foglalkozó pedagógusok különböző munkacsoportokat hoznak létre, és működtetnek.

Háromhavonta kompetencia alapú értékelést adnak a tanulókról.

A HHH tanulókkal való foglalkozás kiemelt területei:

- differenciált tanulásfejlesztés
- tanulás technikák, módszerek tanítása
- kooperatív technikák alkalmazása.

6.5. A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik

- A **tanórákon** személyre szabott feladatot adunk, a tehetségesebbek plusz feladatot kapnak. A tanórai tanulás szervezése az egyéni képességekhez igazodik.
- **Csoportbontás** esetén nívócsoport kialakítása. Így a nagyjából egyforma jó képességű gyerekek kerülnek egy csoportba, ők jobban, egyformán terhelhetőek, sőt egymást is serkentik a munkára. Nagyobb lépésekben tudunk haladni, a tanár jobban ki tudja bontakoztatni az egyének kiemelkedő képességeit. Pluszfeladatok adásával, az egyéni, önálló munkavégzésre neveljük őket. Kialakítjuk bennük az önmagukkal szembeni igényességet.
- **Szakkörökre** irányítjuk a kiemelkedő képességű tanulókat. Minden év szeptemberében meghirdetjük az induló szakköröket. Képességeik, érdeklődésük szerint irányítjuk tanulóinkat a különböző foglalkozásokra.
- **Tehetséggondozó foglalkozásokon** készítjük fel az iskolai szinten kiváló eredményt elért tanulókat a városi versenyekre. Itt lehetőség nyílik az egyéni foglalkozásra, a képesség kibontakoztatására. Ezeken a foglalkozásokon az iskolai ünnepekre való felkészítés is megvalósul.
- **Versenyek, vetélkedők, bemutatók:** A tanév folyamán szaktárgyi versenyeket hirdetünk, ahol évfolyamonként vagy versenykiírás szerinti korosztályonként mérik össze tudásukat a legjobb képességű tanulók. Az itt első helyezést elérő tanulókat felkészítjük a városi szintű versenyekre. Minden évben benevezünk a tehetségeseket a levelező versenyekre. A tehetséges gyerekek kulturális bemutatón adják elő műsorukat az egész iskola, a szülők és a telep lakossága előtt.
- **Szabadidős foglalkozások:** Az iskolai munkán túl igyekszünk ráirányítani tanulóink érdeklődését a különböző művelődési lehetőségekre. Szervezünk színház-, bábszínház- és múzeumlátogatásokat az érdeklődő tanulóink számára.
- **Könyvtárlátogatás:** Fontos feladatunknak tekintjük, hogy kialakuljon a tanulóknak az önálló ismeretszerzés igénye, és ebben való jártasság. Ennek érdekében feladatokat kapnak, amelyekhez az iskolai és a közművelődési könyvtárak látogatása szükséges. Célunk, hogy szerezzenek gyakorlatot a könyvtár eszközeinek, lehetőségeinek használatában. Könyvtári órákat szervezünk, melyekre előzetes feladatokat kapnak.
- **Az iskolai sportkör** az egészséges életmódra neveli a gyermekeket. Ezeken az alkalmakon mód nyílik a különböző sportágakban tehetséges gyerekekkel való foglalkozásra, képességeik kibontakoztatására. A legjobbak képviselhetik iskolánkat a más iskolákkal való mérkőzéseken. (pl.: kosárlabda, floorball, labdarúgás, stb.). A legtehetségesebbeket a város különböző sportklubjaiba irányítjuk.
- Már évekkal a továbbtanulás előtt figyeljük tanulóink érdeklődési körét. Egyéni beszélgetésekkel segítjük **pályaválasztásukat**. Javaslatokat, tanácsokat adunk a tanulóinknak és a szüleiknek egyaránt, a kínálgató lehetőségekről. A 8. osztályosokat megismertetjük a város középiskolaival, különböző szakmákkal. Pl.: pályaválasztási börze minden év őszen.

Folyamatterv: Tehetséggondozás, képességfejlesztés (Lásd 3. számú melléklet)

6.6. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az iskolának gondoskodnia kell a rábízott tanulók felügyeletéről, továbbá el kell látnia a gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat.

- Személyes kapcsolat, (tanár-tanuló, tanár-szülő). A családlátogatás célja a gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. **Minden pedagógus** részt vesz e tevékenységben.
- **A gyermekvédelmi tevékenység területei:**
  - veszélyeztető okok megelőzése, feltárása, megszüntetése
  - fel kell tárni a tanulók problémáit, azok okait
  - segítség nyújtás az egyéni fogadóórákon
  - Gyermekjóléti Szolgálat értesítése, segítségkérés
  - Nevelési Tanácsadó, a GYIVI stb. segítségének kérése
  - gyermekek számára egyéni foglalkozások tartása
- **Veszélyeztető okok megszüntetése érdekében együttműködik:**
  - nevelési tanácsadóval
  - gyermekjóléti szolgálattal
  - családsegítő szolgálattal
  - polgármesteri hivatallal
  - gyermekorvossal
- **Gyermekvédelem segítése (pedagógiai munka)**
  - felzárkóztató foglalkozások
  - tehetséggondozás
  - pályaválasztás segítése
  - egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek)
  - mentálhigiénés programok
  - egészségügyi vizsgálat
  - szülőkkel való együttműködés
  - felvilágosító tevékenység szakember bevonásával

Folyamatterv: Gyermek-és ifjúságvédelem (Lásd 4. számú melléklet)

7. Az intézményi döntési folyamatokban való tanulói részvétel rendje

Az intézmény legfontosabb döntéseinek meghozására – a jogszabályban meghatározott esetekben – a nevelőtestület jogosult. Az egyéb döntések meghozása az intézményvezető jogköre. Azokban az ügyekben, amelyek az iskola tanulóinak jelentős részét érintik, a döntési folyamatban lehetőséget biztosítunk a diákság számára véleményének kifejtésére, a döntési folyamat befolyásolására. A döntési folyamat részét képező értekezletre a diákságot közvetlenül érintő témakörben meghívjuk a diákönkormányzat képviselőit. Teljes körűen biztosítjuk a jogszabályok által a diákönkormányzat vonatkozásában deklarált véleményezési jogok érvényesítését, a véleményt minden alkalommal írásban szerezzük be. A diákönkormányzat tájékoztatása, a döntést megelőző informálás lebonyolítása, a diákönkormányzat véleményének beszerzése az intézmény igazgatójának kötelezettsége. A fentiekén túl a diákság többségét érintő döntések meghozatala előtt lehetővé tesszük az egyes osztályok számára a véleménynyilvánítást, amelynek tartalmát és az osztályközösség által megfogalmazott javaslatokat az osztályfőnök juttatja el az iskola igazgatójának.

8. A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái

8. 1. A diákokkal való kapcsolattartás formái

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak.

A diákok többségét, vagy jelentős részét érintő információk közlésére illetve cséréjére a következő fórumokat működteti az iskola illetve a diákönkormányzat:

Iskolagyűlés

A diákokat az intézmény vezetői és tantestülete rendszeresen tájékoztatják az iskolával kapcsolatos eseményekről, eredményekről, tervekről. A tájékoztatás elsődleges formája az iskolagyűlés.

Diákközségi ülés

A diákönkormányzat kezdeményezésére évente kötelezően összehívandó fórum, ahol a diákönkormányzat a tanulók jelentős részét vagy egészét érintő problémákat, panaszokat vethet fel, azokra választ kérhet. A diákközségi ülés az a legmagasabb fórum, amelyen az intézmény tanulói és diákönkormányzata minden olyan problémát fölvethetnek, amely a tanulói jogok érvényesülésével akár az intézményen belül, akár a jogi szabályozásban sérelmet, feszültséget, méltánytalanságot okoz.

Infokommunikációs kapcsolattartás

A tanulók a rájuk vonatkozó érdemjegyeket, dicséreteket és elmarasztalásokat, valamint hiányzásuk alakulását az ellenőrzőben kísérik figyelemmel. Az iskola honlapjáról fontos, őket érintő információkat szerezhetnek.

8. 2. A szülőkkel való kapcsolattartás formái

Szülői értekezlet

Az éves munkatervben ütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról. A szülői értekezleten minden alkalommal nevelési kérdések is előkerülnek, valamint áttekintő képet ad az osztályfőnök osztálya neveltségi szintjének alakulásáról. *Szülői értekezletet évente legalább két alkalommal tartunk.* Ha az osztály helyzete, problémái, a csoport előtt álló feladatok azt indokolják, az iskola igazgatója rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze a szülők tájékoztatására, a problémák közös megoldási lehetőségének megtalálására.

Fogadóóra

Célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről, valamint a pedagógus tanácsokat adhasson a tanuló nevelésével kapcsolatosan. Az iskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négy szemközt beszélhessen gyermeke tanárával személyes problémáiról. A fogadóórákat minden hónap első hétfőjén (székhely), keddjén (tagiskola) 17⁰⁰-tól tartanak a pedagógusok. Minden hónapban egyéni fogadóórát tartanak a tanárok.

A szülők írásos tájékoztatása

A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványunk előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről az ellenőrzőben. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel az ellenőrzőn keresztül. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket.

A Köznevelési törvény hatályos előírása szerint *a szülőket a tankönyvvrendelést megelőzően tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatjuk őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről.*

Az iskolaszék

Az iskolaszék a szülő, a pedagógusok és az iskolai diákönkormányzat azonos számú képviselőkből álló választott szervezete. Az iskolaszék dönt minden olyan kérdésben, amelyben az igazgató, a nevelőtestület vagy a fenntartó döntési jogát átruházza e szervezetre. *Egyetértési jogot gyakorol a szervezeti és működési szabályzat, az adatkezelési szabályzat, valamint a házirend elfogadásakor. Véleményezési joga van az intézmény működését érintő összes kérdésben.*

A szülői közösség

A szülői közösség célja a legaktívabb szülőkből álló közösség megalkotása, amely átfogja az iskola működésének egészét. A szülői közösséget annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint épül föl és működik. Vezetőjét a szülői közösség maga választja az intézménybe járó diákok szülői közül. A munka koordinálását a tantestület javaslatára az igazgató által megbízott pedagógus végzi. A szülői közösség véleményt nyilváníthat, információt kérhet az intézményt érintő bármely kérdésben. Feladata az iskola hagyományrendszerében szereplő események lebonyolításában való közreműködés is.

A partnerszervezetekkel és a diákokkal való együttműködés fejlesztése érdekében az együttműködés során kiemelt figyelmet kell fordítani a közös munka eredményességének értékelésére, a partnerszervezetek és a diákság jogainak gyakorlására. Amennyiben akár egyetlen területen a rendellenes működés, a kapcsolatok lazulásának jelei mutatkoznak, tárgyalásokat kell kezdeményezni az érintett partnerszervezettel az együttműködésben mutatkozó gondok feltárására, a szabályozó rendszer módosítására.

A szülői kapcsolattartás egyéb formái

- az ellenőrzőn keresztül a szülő és a tanuló nyomon követheti a tanuló tanulmányi előmenetelét, hiányzásait, dicséreteit és az esetleges fegyelmező intézkedéseket.
- személyes kapcsolattartást biztosít egyéni esetekben
- az iskola honlapján keresztül felhívásokat, értesítéseket küld az iskola

8. 3. Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel

A külső partnerekkel történő kapcsolattartás szabályozása jelentős részben a szervezeti és működési szabályzat jogkörébe tartozik, így az iskolaegészségügyi ellátást biztosító szervezettel, a családsegítő szolgálattal, a pedagógiai-szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás további szabályozására nincsen lehetőség.

Folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk továbbá az alábbi szervezetekkel, a felsorolásban megjelöljük a kapcsolattartásért felelős személyt.

- Szegedi Tankerület általános és középiskolái – igazgató
- Megyei Pedagógiai, Szakmai, Szakszolgálati Intézet – igazgató
- Megyei Kormányhivatal Oktatási Főosztálya – igazgató
- Környező óvodákkal - igazgató-helyettes, tagintézmény-vezető
- Heller Ödön és Petőfi-telepi Művelődési Házzal - igazgató-helyettes, tagintézmény-vezető

9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

9.1. A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása. *A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga* (osztályozó vizsga, javítóvizsga)

- *követelményeit,*
- *részeit* (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- *és az értékelés rendjét*

a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza. A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni a köznevelési törvény végrehajtása érdekében készül 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 65-72.§-ainak rendelkezéseire.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

9.2. A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozó vizsgákra,*
- *javítóvizsgákra*

vonatkozik. *Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.*

9.3. A vizsgatantárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

9.4. Az értékelés rendje

Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni.

Ha az írásbeli vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, az írásbeli maximális pontszáma – az idegen nyelv vizsgatantárgy kivételével - a teljes vizsgára kapható pontszám 60%-ával egyezik meg. Idegen nyelv esetében az írásbeli pontszáma az összes pontszám 80%-ával azonos.

Ha a gyakorlati vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, a gyakorlati vizsgarész maximális pontszáma a teljes vizsgára kapható pontszám legalább 40%-ával egyezik meg.

A vizsgatárgy akár egy vagy több vizsgarészt tartalmaz, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következőként határozandó meg:

- 1–19% – elégtelen
- 20–39% – elégséges
- 40–59% – közepes
- 60–79% – jó
- 80–100% – jeles.

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés általános szabályait kell alkalmazni.

Amennyiben a tanuló a tanulmányok alatti vizsgát több évfolyam anyagából kívánja letenni, akkor a vizsgákat minden évfolyam anyagából külön vizsgán kell megszereznie.

Ha a tanuló egy évfolyam anyagából március 1-je utáni időpontban tesz osztályozó vizsgát, és a tantárgyból tanév közben – tanára megítélése alapján – elegendő osztályzattal rendelkezik, akkor a vizsga során a tanév végéig még hátra lévő tananyagból ad számot tudásáról témazáró dolgozat formájában, melynek eredménye időarányosan, azaz $\frac{1}{4}$ arányban kerül beszámításra.

9.5. A vizsgatárgyak részei és követelményei

Írásbeli vizsga maximális időtartama **tantárgyanként 60 perc.**

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni.
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

Egy vizsganapon egy tanuló legfeljebb három írásbeli vizsgát tehet. A vizsgák között a legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

Magyar nyelv és irodalom

Irodalom

Szóbeli vizsgaforma, amely az adott évfolyam(ok) tananyagát kéri számon. A szaktanárnak tíz tételből álló tételsort kell összeállítania. Minden tétel minimum három feladtból áll: stílustörténeti, alkotóval kapcsolatos és irodalomelméleti ismeretre kérdez rá. E kérdések nem feltétlenül egyetlen alkotóhoz kapcsolódnak, a vizsga során az adott évfolyam anyagában szereplő ismeretanyagról ad számot a vizsgázó.

Értékelés: a maximálisan elérhető pontszám 50 pont, ezen belül 10 pont stílustörténet, 10 pont irodalomelmélet, 20 pont az alkotóról adott felelet, 10 pont az előadásmód és forma értékelése. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Magyar nyelv

Írásbeli vizsgaforma, amely 75%-ban az adott évfolyam tananyagát kéri számon.

Az írásbeli feladatlap nyolc feladtból áll, amelyben a szövegértési feladatban szereplő feladattípusok illetve gyakorlati jellegű feladatok szerepelnek (tesztes, nyitott mondatok, láncfeladatok). Az írásbeli vizsgán szerepelnie kell legalább egy gyakorlati írásbeliséggel kapcsolatos feladatnak, amelyben a fogalmazási készség mellett a helyesírás is szerepet kap.

Értékelés: maximálisan 50 pont szerezhető, az elkövetett helyesírási hibákért pontlevonás jár (három helyesírási hibaként 1-1 pont; a helyesírási hibák számítása az általános elvek alapján történik). Az érdemjegy adása az általános százalékos értékelésnek megfelelően történik.

Történelem

A szóbeli vizsgán tíz tételből kell húzni a tanulónak. A húzott tételekhez a tanuló forrásokat kap, amelyek felhasználásával kell kifejtene a kapott tételt.

A szóbeli vizsgán elérhető pontszám 50 pont.

Idegen nyelvek

Az idegen nyelvi vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. Az írásbeli vizsga számon kéri a megfelelő tanév vagy tanévek tananyagát. Az írásbeli vizsga 45 perces, az elérhető pontszám 80 pont.

A szóbeli vizsga három részből áll: kötetlen beszélgetés meghatározott témában, egy szituáció eljátszása és képleírás. Mindhárom feladatot tételhúzás alapján kapja a vizsgázó. A szóbeli vizsgán 20 pontot lehet elérni.

Matematika

A matematika vizsga egy 45 perces feladatlap írásbeli megoldásából áll. Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői az alábbiak: legalább öt, de legfőljebb hét feladtból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül két feladat az alapfogalmak, definíciók, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, legalább három (egy vagy több kérdésből álló) feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusait tartalmazza. Az utóbbi feladatok közül két feladat könnyebb (rutinfeladatok), legalább két feladat pedig az összetettebb feladatok közül való.

Fizika

A vizsga egy 30 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60%-át, a szóbeli vizsgára 40%-át lehet adni. Az írásbeli vizsga öt feladtból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezetet érinti. A feladatok közül két feladat az alapfogalmak, törvényszerűségek, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, további három feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusait tartalmazza. Az utóbbi feladatok közül egy feladat könnyebb (rutinfeladatok), két feladat pedig az összetettebb feladatok közül való.

A fizika *szóbeli vizsgán* tíz tételből kell húznia a vizsgázónak. A tétellap két részből áll, mindkét része egy-egy fizikai jelenség legfontosabb fogalmainak és az azzal kapcsolatos kísérleteknek az bemutatását, a témakörrel kapcsolatos összefüggések, tételek ismertetését tartalmazza.

Biológia

A vizsga egy 45 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60 %-át, a szóbeli vizsgára 40 %-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteit érinti. Az írásbeli feladatsor megoldásával 60 pontot lehet elérni. A feladatok között szerepelnie kell az alábbi feladattípusoknak:

- ábraelemzés
- rövid válaszos feladatok
- feleletválasztós (teszt) feladatok.

A szóbeli vizsgán tíz tételből húz a tanuló, amelyeket kifejt. A szóbeli tétellapon három kérdés szerepel, amelyre egyenként 10-10 pont adható. Szerepel továbbá öt biológiai fogalom meghatározása is, amelyekért egyenként 2-2 pont adható. A szóbelin elérhető pontszám 40 pont.

Kémia

A kémia vizsga egy 30 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60 %-át, a szóbeli vizsgára 40 %-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezetet érinti. Az írásbeli feladatsor megoldásával 60 pontot lehet elérni. A feladatok között szerepelnie kell az alábbi feladattípusoknak:

- rövid kiegészítendő típusú feladatok
- feleletválasztós (teszt) feladatok
- legalább két számítási feladat.

A szóbeli vizsgán tíz tételből húz a tanuló, amelyeket kifejt. A szóbeli tétellapon három kérdés szerepel, amelyre egyenként 10-10 pont adható. Szerepel továbbá öt kémiai fogalom meghatározása is, amelyekért egyenként 2-2 pont adható. A szóbelin elérhető pontszám 40 pont.

Környezetismeret

A környezetismeret vizsga egy 30 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60%-át, a szóbeli vizsgára 40%-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezetet érinti.

A szóbeli vizsgán tíz tételből kell húznia a vizsgázónak.

Természetismeret - földrajz

A földrajz vizsga egy 30 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60%-át, a szóbeli vizsgára 40%-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezetet érinti. A feladatok között tartalmilag három feladattípusnak feltétlenül szerepelnie kell:

- alapvető térképi-topográfiai ismereteket ellenőrző,
- alapfogalmakra, definíciókra vonatkozó,
- természeti és/vagy társadalmi-gazdasági jelenségek, folyamatok.

A szóbeli vizsgán tíz tételből kell húznia a vizsgázónak. A tétellap két részből áll. Az egyik kérdés *természetföldrajzi*, a másik kérdés *társadalom- és gazdaságföldrajzi* vonatkozású. A kérdések minden esetben egy jelenség vagy folyamat legfontosabb fogalmaira, jellemzőire, működési mechanizmusára irányulnak.

Testnevelés

A vizsga típusa: *gyakorlati vizsga*. Az adott félévben/tanévben a tananyagban szereplő követelményeire épül. A tanulók a gyakorlati követelményeket mutatják be sportáganként. A gyakorlati bemutatás a következő sportágakat tartalmazza: atlétika, torna, labdajátékok közül választhatóan egy sportág a kézilabda, kosárlabda, labdarúgás közül.

Ének–zene

Az ének-zene vizsga két vizsgarészből áll össze; szóbeli, és gyakorlati részekből. Az adott félévben/tanévben a tananyagban szereplő követelményeire épül.

A szóbeli vizsgán tíz tételből kell egyet húznia a vizsgázónak, melyekből kettő a népdalelemzés, három a műzeneelemzés, illetve zenei fogalmak, míg a többi öt a különböző zenetörténeti korok témakörét öleli föl. Felelési idő maximum 10 perc, a kapható pontszám 40 pont.

A gyakorlati részben a vizsgázónak a tanult dalokból egy maga által összeállított, (legalább 10 népdalból vagy műdalból álló listából) a vizsgabizottság választása alapján egy éneket el kell énekelnie. Az értékelés szempontjai: stílszerű előadásmód, dallami és ritmusbeli pontosság. A maximálisan elérhető pontszám 30 pont.

Informatika

A informatika vizsga egy feladatlapon szereplő feladatok gyakorlati megoldásából áll. Időtartama 45 perc. A *gyakorlati feladatlap* tartalmi jellemzői az alábbiak: Legalább két, de legfőljebb három (egyenként esetleg több részből álló) feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A következő segédeszközöket lehet használni a gyakorlati vizsgán: számítógép, vonalzó.

Rajz és vizuális kultúra

A rajz és vizuális kultúra *vizsgán* hat tételből kell egyet húznia a vizsgázónak. A vizsgára a tanuló 60 pontot kaphat. Szükséges eszközök: A4-es rajzlap, puha grafit, színes eszközök, körző, egy derékszögű és egy bármilyen vonalzó.

Technika

A technika gyakorlati vizsgán hat tételből kell egyet húzni a vizsgázónak. Egy vizsga darabot kell elkészíteni-e az iskolában, melyre 60 pontot kaphat.

10. Az iskolaváltás és a tanuló átvételének szabályai

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre, döntése előtt köteles kikérni az igazgatóhelyettes, tagintézmény-vezető véleményét. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket. A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az iskolába átvett tanulók osztályba vagy csoportba való beosztásáról az igazgató dönt.

10. 1. Beiratkozás az iskola induló évfolyamára

- Kötelező felvenni a körzetben lakó gyereket.
- Testvéri kapcsolat elsőbbséget jelent.

A beiskolázáshoz szükséges feltételek:

- a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosító és a lakcímet igazoló hatósági igazolványt
- és az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást kell bemutatni.

10. 2. Tanuló átvételének szabályai

- Körzetben lakó tanuló átvétele kötelező.
- Testvéri kapcsolat átvételi elsőbbséget jelent.
- Figyelembe kell venni az adott osztály összetételét.

A 2-8. osztályba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló lakcímbelijelentő, személyazonosságát igazoló
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt
- az előző iskola által kiadott távozási bizonyítványt

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről:

- a szülő kérésének
- a tanuló előző tanulmányi eredményeinek, valamint magatartás és szorgalom érdemjegyeinek
- az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt Az igazgató döntése előtt, kikéri az igazgató-helyettes vagy tagintézmény-vezető és az érintett osztályfőnökök véleményét.

11. Az iskolában tartott egyéb foglalkozások

A tanórán kívül tartott egyéb foglalkozások jelentős szerepet töltenek be a tanulók és az iskola életében. Folyamatosan alakultak ki, és szerepük az évek folyamán vált egyre fontosabbá. Feladatuk az iskola életének színesebbé tétele, a diákok személyiségének, kreativitásának fejlesztése.

A tehetséges diákok képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a tanárok egyéni konzultáció keretein belül lehetőséget, támogatást nyújtanak. Az emelt óraszámú oktatás, választható foglalkozások keretein belül nagyobb lehetőséget kapnak ismereteik elmélyítésére, a felvételi vizsgára való felkészítésre.

Sajátos, hagyományos tevékenységi formáink közé tartoznak a következők:

- tömegsport, szakosztályok
- korrepetálás, együtt-tanulás
- a tanítási órák keretében meg nem valósítható egyéb foglalkozások
- énekkar
- szakkörök
- napközis foglalkozás

Sportkör

Célkitűzései:

- az egészséges életmódra nevelés
- sportolási lehetőséget biztosítani a mozogni vágyó diákoknak
- minél több diákot bevonni a sportmozgalmakba

Feladatai:

- eredményes szereplés a különböző versenyeken

- kapcsolattartás a többi intézménnyel

A mindennapi tanulást kiegészítő képzési formák, korrepetálások

Az iskola szolgáltatásait igénybe vevő diákok és szüleik igénylik a mindennapi iskolai elfoglaltságot kiegészítő, a többlet-ismereteket vagy képzettséget nyújtó, időnként hiányokat pótló tevékenységi formákat.

Célkitűzések:

- diákjaink számára tanórán kívüli sokoldalú képzési lehetőséget biztosítani
- hiányosságok pótlása

A tanítási órák keretében meg nem valósítható egyéb foglalkozások

Céljai: A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a tanítási órák keretében meg nem valósítható foglalkozások a tanítási órák és az iskolai nevelés szerves kiegészítése, a nélkülözhetetlen nevelési elemek biztosítása.

Feladatai:

- környezeti nevelést célzó gyakorlati jellegű foglalkozások
- sportrendezvények nevelő jellegű lebonyolítása

A tanulmányi kirándulás megszervezése iskolánk hagyományrendszerének lényeges eleme. Erre szervezett módon évfolyamonként a *továbbiakban is lehetőséget biztosítunk*, de *a tanulmányi kirándulás nem része pedagógiai programunknak*, mert az ehhez szükséges finanszírozási feltételeket költségvetési forrásból nem tudjuk biztosítani. A tanulmányi kirándulás tehát iskolánkban nem kötelező program. A tanulmányi kirándulást tanítási napokon bonyolítjuk le, az azon részt nem vevő tanulók számára biztosítjuk a szervezett iskolai foglalkozásokat.

A Z INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

1. A választott kerettantervek megnevezése

A táblázatban minden tantárgyat felsorolunk, amely tantárgynál nem volt kerettantervi alternatíva ott „A” betűvel jelöltük a megnevezést.

	1. osztály	2. osztály	3. osztály	4. osztály	5. osztály	6. osztály	7. osztály	8. osztály
Magyar nyelv és irodalom	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat				
Magyar nyelvtan					„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat
Magyar irodalom					„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat
Matematika	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat
Angol				„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat
Informatika						„A” változat	„A” változat	„A” változat
Történelem					„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat
Környezetismeret	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat				
Természetismeret					„A” változat	„A” változat		
Földrajz							„A” változat	„A” változat
Fizika							„B” változat	„B” változat
Kémia							„A” változat	„A” változat
Biológia							„A” változat	„A” változat
Rajz	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat
Technika	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	
Ének-zene	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat
Testnevelés	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat
Etika/Hit-és erkölcstan	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat
Tánc és dráma					„A” változat			
Sakk - Székhely	„A” változat	„A” változat	„A” változat	„A” változat				

A kerettanterv éves strukturálása, óraszámai

Alsó tagozat

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	252	252	216	216
Idegen nyelv				72
Matematika	144	144	144	144
Etika/Hit- és erkölcsstan	36	36	36	36
Környezetismeret	36	36	36	36
Ének-zene	72	72	72	72
Vizuális kultúra	72	72	72	72
Technika, életvitel és gyakorlat	36	36	36	36
Testnevelés	180	180	180	180
Szabadon tervezhető órakeret	72	72	72	72
Rendelkezésre álló órakeret	900	900	900	972

Felső tagozat

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv	72	72	36	72
Magyar irodalom	72	72	72	72
Idegen nyelv	108	108	108	108
Matematika	144	108	108	108
Etika/Hit- és erkölcsstan	36	36	36	36
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	72	72	72	72
Természetismeret	72	72		
Fizika			72	36
Kémia			36	72
Biológia – egészségtan			72	36
Földrajz			36	72
Ének-zene	36	36	36	36
Dráma és tánc	36			
Vizuális kultúra	36	36	36	36
Informatika		36	36	36
Technika, életvitel és gyakorlat	36	36	36	
Testnevelés	180	180	180	180
Osztályfőnöki	36	36	36	36
Szabadon tervezhető órakeret	72	108	108	108
Rendelkezésre álló órakeret	1008	1008	1116	1116

2. A választott kerettanterv által meghatározott órakeret

Az alábbi óratervek a kerettantervi minimális óraterv alapján készültek. A minimális kerettantervi óraszámhoz képest biztosított többlet órát +1, +2 jelöléssel különböztetjük meg.

2.1. Alsó tagozat - Székhely

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelv				2
Matematika	4	4	4	4
Etika/Hit-és erkölcsan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret kötelezően választható tantárgyak: angol, sakk, magyar nyelv és irodalom, matematika	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

A kötelezően választható tantárgyak óraszámai:

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
angol	1	1	2	2
sakk	1	1	1	1
matematika	1	1	1	1
magyar nyelv és irodalom	1	1	2	2

Minden alsó tagozatos tanuló számára kötelező 1. és 2. osztályban heti 2 óra, 3. és 4. osztályban heti 3 óra választása a kötelezően választható tantárgyak közül.

2.2. Alsó tagozat - Bálint Sándor Tagiskola

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+2	6+2
Idegen nyelv				2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret kötelezően választható magyar nyelv és irodalom, matematika	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Az osztály minden tanulója számára kötelező a tantárgyaknál szereplő megemelt óraszám, melynek célja a képességfejlesztés.

Minden tanuló egész napos nevelés és oktatásban vesz részt. Délelőtt és délután tanítási órákat szervezünk az egyenletes terhelés figyelembe vételével.

2. 3. Felső tagozat - Székhely és Bálint Sándor Tagiskola

A 6., 7. 8. osztályokban kötelezően választható tantárgy a (+1) matematika.

Óraterv a nem emelt szintű oktatáshoz

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv	2	2	1	2
Magyar irodalom	2	2	2	2
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia – egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret kötelezően választható magyar nyelv, matematika	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

A kötelezően választható tantárgyak óraszámai:

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
magyar nyelv	1	1	1	1
matematika	1	1	1	1

5-8. évfolyamon kötelezően választható heti 1 óra magyar nyelv és heti 1 óra matematika.

Óraterv az emelt óraszámú angol nyelvi oktatáshoz 5-8. osztály

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv	2	2	1	2
Magyar irodalom	2	2	2	2
Idegen nyelv	3+2	3+2	3+2	3+2
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Etika/Hit- és erkölcsan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia – egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

3. Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei

Az oktatómunka során csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, stb..) használunk a tananyag feldolgozásához, melyet a miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított.

A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál egyéb eszközre is szükség van. (pl.: tornafelszerelés, rajzfelszerelés).

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói eszközöket a szakmai munkaközösségek határozzák meg.

A kötelezően előírt nyomtatott taneszközökről a szülőket a tankönyvrendelés időpontja előtt az iskola taneszköz lista segítségével tájékoztatja.

Tanév közben taneszközt, felszerelést nem változtathat a pedagógus. Kiegészítő felszerelést nem igényelünk a szülőktől.

A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

A tankönyvek kiválasztásának szempontjai:

- a tanulók számára könnyen használhatók, jól tanulhatók legyenek
- lehetőleg felmenő rendszerű tankönyvcsalád választása
- érvényesüljenek az esztétikai és gazdaságossági szempontok a kiválasztásnál (megfelelő betűméret, illusztrációk, tartósság, áttekinthetőség)
- tartósság, több évig használható legyen

A taneszközök kiválasztásánál a további szempontokat vesszük még figyelembe:

- a taneszközök feleljenek meg az iskola helyi tantervének
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók
- a taneszközök használatában állandóságra törekszünk, új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetjük be
- a taneszközök kiválasztásánál ügyelünk arra, hogy annak ára a szülők számára elérhető legyen

A tankönyvek és segédeszközök kiválasztásakor minden esetben figyelmet fordítunk az ingyenes tankönyvellátásra jogosult diákok tankönyveinek biztosítására. A tankönyvrendeléskor fontos szempont a normatív tankönyvellátás költségeinek tervezhető nagysága. Lehetőség szerint állandó tankönyveket használunk, biztosítva ezzel a tankönyvkölcsönzés megoldását.

4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása

Az alsó tagozat feladatainak helyi megvalósítása

Az alsó tagozatban folyó nevelés-oktatás alapvető feladata az alapismeretek szilárd kialakítása.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladatmegoldásra, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció képességének alapozásával,
- a tanulási stratégiák megválasztásában szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása,

- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A felső tagozat helyi feladatai

A felső tagozaton folytatott nevelés-oktatás feladata az iskolai alpműveltség megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz szükséges kompetenciák.

- mintát adunk a feladat- és problémamegoldáshoz a mentálhigiénés foglalkozások segítik,
- az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban,
- a kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük,
- a személyiség erkölcsi arcátának értelmi és érzelmi alapozásával, helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával,
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával, a mentális képességek célirányos fejlesztésével, az önálló tanulás és az önművelés alapozásával,
- fokozatosan bővítjük, kiteljesítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

5. A mindennapos testnevelés szervezése

Heti három testnevelés óra az órarendbe van beépítve. A fennmaradó két órát délutáni foglalkozás keretében szervezzük, úgy, hogy

- aki valamilyen egyesületben edz, annak igazolás alapján nem kell részt vennie a foglalkozásokon
- a többi diákunk kötelezően választhat az alábbi szakosztályok vagy sportkörök közül
  - kézilabda
  - röplabda
  - aerobik
  - fitness
  - labdajátékok
  - futball
  - kosárlabda
  - természetjáró
  - sakk
  - úszás

Ezeket a foglalkozásokat kötelező a részvétel. A hiányzások igazolása a szokott módon történik.

6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Kötelezően választható tantárgy iskolánkban - székhelyen - az alsó tagozaton a sakk, az angol, magyar nyelv és irodalom és a matematika. A felsoroltak közül kötelezően választható két tantárgy.

Felső tagozaton a székhelyen és a Bálint Sándor Tagiskolában is a tanulók kötelezően választhatják az emelt szintű angol nyelvi oktatást vagy a magyar nyelv és matematika

Felső tagozaton a székhelyen és a Bálint Sándor Tagiskolában is a tanulók kötelezően választhatják az emelt szintű angol nyelvi oktatást vagy a magyar nyelv és matematika képességfejlesztést. A kötelezően választható tantárgyak esetében az iskola lehetőségeit figyelembe véve biztosítjuk a pedagógusválasztást.

7. Magasabb évfolyamra lépés feltételei

- A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha a kiadott tantervben meghatározott tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.
- A tanuló az első-harmadik évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.
- A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne. Az engedély megadásáról a szülő kérésére az iskola igazgatója dönt.
- A szülő kérésére az igazgató köteles 1-4. évfolyamon engedélyezni az évfolyam megismétlését.
- Az 1-3. évfolyamon az évismétlésre történő utasítás csak a szülő kezdeményezésére, kérelmére történhet, kivéve, ha az évfolyamismétlésre a tanítási órákról való távollét miatt van szükség. E rendelkezést kell alkalmazni – évfolyamtól függetlenül – az idegen nyelv tekintetében is, az idegen nyelv tanulásának első évében.
- A harmadik évfolyam végéig az iskola saját elhatározása alapján csak a tanórai foglalkozásokról történő mulasztás esetén utasíthatja a tanulót évfolyamismétlésre: ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a 250 tanítási órát. Egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-nál többet mulasztott és emiatt a teljesítménye tanítási év közben nem volt értékelhető, a nevelőtestület engedélyezheti, hogy osztályozó vizsgát tegyen.
- Az osztályozó vizsga letétele akkor tagadható meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát.
- Az iskolának azonban ahhoz, hogy évfolyamismétlésre utasítás döntést meghozza, előzetesen a tanuló szülőjét értesíteni kell, amennyiben gyermek igazolatlanul mulasztott. Az értesítésben a szülőt tájékoztatni kell a mulasztás következményeiről.
- A 2. (második félév) - 8. évfolyamon a tantervi követelmények teljesítését a nevelők a tanulók és közben tanulmányi munkája, ill. érdemjegyei alapján bírálják el. Minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulóknak a továbbhaladáshoz.
- Ha a tanuló 2-8. tanév végén 3 vagy több tantárgyból kap "elégtelen" osztályzatot, az évfolyamot ismételni köteles.
Sikeresen teljesítette a tanuló, ha az éves óraszám 30 %-nál nem hiányzott többet.
- Tanév közben a szaktanárok folyamatosan értékelik a tanulók szóbeli és írásbeli megnyilvánulásait, gyakorlati és gyűjtőmunkájukat, valamint aktivitásukat. A tanulók munkáját első osztályban és második osztály első félévéig szövegesen értékeljük.
- A 2-8. évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie ha:
  - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való vésztétel alól
  - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse
  - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott
  - tantárgyanként az éves óraszám 30%-nál többet mulasztott
  - magántanuló volt

- 1-4. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, angol nyelv
- 5-6. évfolyamon: magyar irodalom, magyar nyelvtan, történelem, matematika, természetismeret, angol nyelv
- 7-8. évfolyamon: magyar irodalom, magyar nyelvtan, történelem, matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz, angol nyelv
- Amennyiben a tanulói **jogviszony iskolaváltoztatás miatt szűnik** meg, a **szülő köteles** ennek tényét és a **befogadó nyilatkozatot** az intézmény igazgatójának **bemutatni**. A tanuló dolgozatainak átadása az osztályfőnök, a távozási bizonyítvány és az egészségügyi törzslap átadása pedig az iskolatitkár feladata. A szülő gondoskodik arról, hogy gyermeke minden - az iskola tulajdonát képező - felszerelést visszaszolgáltasson.

8. Az iskolai beszámoltatás, a számonkérés követelményei és formái

Az iskola a nevelő- és oktatómunka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

A tanuló értékelése és minősítése

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen **érdemjeggyel értékeli**, félévkor és a tanítási év végén **osztályzattal minősíti**.

Évközi értékelés

Értékelés = tanítási év közben a tanuló munkáját érdemjeggyel kell értékelni.

Érdemjegy = a tanuló teljesítményének (tudásának) előmenetelének értékelése tanítási év közben: 1-5 számmal történik.

Jeles (5) érdemjegyet vagy osztályzatot kap az a tanuló, aki a tanterv követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, felismeri az összefüggéseket, a tanultakat alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál (saját szavaival is vissza tudja adni a szabályokat). Az ismeretanyag folyamatos, önálló előadásra képes. Bátran mer visszakérdezni.

Jó (4) érdemjegyet vagy osztályzatot kap az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói bemagoltak. A tanultak kis segítséggel tudja alkalmazni.

Közepes (3) érdemjegyet vagy osztályzatot kap az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget, nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre) többször rászorul. Ismeretei felszínesek, az összefüggéseket nem ismeri fel. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Rövid mondatokat mond. Összefüggő önálló feleletre nem képes.

Elégséges (2) érdemjegyet vagy osztályzatot kap az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Állandó segítő, irányadó kérdésekre szorul. Egyszavas válaszokat ad. A fogalmakat nem érti, nem képes önálló feladatvégzésre.

Elégtelen (1) érdemjegyet vagy osztályzatot kap az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni.

Az **érdemjegyekről** a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell.

Megállapodásaink:

- Érdemjegy adásakor a szóbeli értékelés, az ötfokú osztályozás mellett jelöljük különböző módon a különböző jellegű teljesítményekre szerzett eredményeket.
- A szóbeli felelet követelményeit, a témazárók, felmérők témakörét, értékelésének szempontjait előre ismertetjük.
- Az osztályzatot a kihirdetéssel egyidejűleg: beírjuk a tájékoztató füzetbe és az osztálynaplóba.
- A tájékoztatóban jelöljük a felelet témáját, a dolgozat tárgykörét.
- A beírt osztályzatot csak a szaktanár.
-

Félévi és év végiminősítés

Minősítés = félévkor és tanítási év végén a tanuló teljesítményét osztályzattal kell minősíteni.

Osztályzat = a tanuló teljesítményének (tudásának), előmenetelének, magatartásának szorgalmának minősítése félévkor és év végén szövegesen és 1-5-ig számmal történik.

A félévi és az év végi osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján kell meghatározni.

Az **osztályzatról** a tanulót és a kiskorú szülőjét értesíteni kell (félévi értesítő, év végi bizonyítvány).

A tanuló tudásának értékelésénél és **minősítésénél** jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1), bejegyzés kerül a félévi értesítőbe és év végi bizonyítványba.

Célja: visszajelzés biztosítása a tanár és a tanuló számára.

Elvek, követelmények:

- Az értékelés folyamatos megfigyelésen alapul. Mindig a gyermek érdekében a fejlesztés és megerősítés szándékával történik.
- A tanulói teljesítmény értékelésekor visszajelzést kapunk és adunk a tanítás-tanulás eredményeiről (cél→eredmény; visszajelzés a tanuló felé, a tanítási-tanulási folyamatra, a célrendszerre).
- A tanulók egyéni eredményeinek viszonyítása korábbi teljesítményükhöz
- Az értékelés változatos módszereit használjuk.
- Csak azt értékeljük (osztályozzuk), amit korábban megtanítottunk és meggyőződünk az elsajátításáról.
- Az értékelés legyen folyamatos, igazságos, körültekintő, következetes, humánus (egyéni szülő).
- A tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel illetve szöveges értékeléssel.
- A jól megválasztott értékelési szempontok nagy segítséget nyújtanak a tanulók önellenőrző, önértékelő, képességének kialakításában.
- A gyermek szülőjének joga és kötelessége gyermeke tanulmányi előmenetelét figyelemmel kísérni. A pedagógus feladata: folyamatosan informálni a szülőt a tanuló teljesítményéről.

Az értékelés minden módja az énképet alakítja, ezért fontos feladatunk a pozitív énkép erősítése.

Az értékelés módjai:

- szöveges értékeléssel (szóban, írásban)
- érdemjeggyel, osztályzattal (ötfokú skála)

A tanulói teljesítmények értékelése

Módjai:

- **Szóbeli:** az előző tanítási órákon feldolgozott ismeretek rendszeres ellenőrzése önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján.
- **Írásbeli:** témazáró dolgozat, részösszefoglalás, írásbeli felelet, számonkérés.
- **Gyakorlati:** készségek, munkafolyamatok egyes műveleteiben elért gyakorlottság mérése.

Helye a tanulás folyamatában

- Rendszeres **szóbeli visszajelzés** a tanítási órán.
- Rendszeres **szóbeli feleltetés** az előző órák anyagából.
- **Írásbeli ellenőrzés** olyan tananyag részek után, amelyeknél alapvető követelmény a számítási feladatok megoldása
- **Témazáró feladatlapok** a témakörök lezárása után.

Súlypontjai

- A továbbhaladáshoz szükséges legfontosabb jelenségek, fogalmak, összefüggések, törvények ismerete, értelmezése.
- Az ismeretek alkalmazásában elért jártasság, gyakorlottság ellenőrzése.
- A kialakult képességek ellenőrzése.
- A követelmények teljesítése (a továbbhaladás feltétele).

Szöveges értékelés az 1. és 2. évfolyam félévéig

MONDATBANK

Az első osztályosok szöveges minősítéséhez az év végén

Értékelési területek:

Magatartás

Beilleszkedése az osztályközösségbe

1. Az osztályközösségbe könnyen, gyorsan beilleszkedett.
2. Az osztályközösségbe lassan, nehezen illeszkedett be, de most már megszűntek a kezdeti szorongások, szívesen barátkozik.
3. Az osztályközösségbe sajnos még nem tudott teljesen beilleszkedni, de időnként már együtt játszik társaival.

Társas kapcsolata

1. Viselkedését általában képes az adott helyzetnek és elvárásnak megfelelően szabályozni.
2. Viselkedését nem mindig képes az adott helyzetnek és elvárásnak megfelelően szabályozni.
3. Viselkedését gyakran nem képes az adott helyzetnek és elvárásnak megfelelően szabályozni.

A köznapi cselekvésben

1. Iskolai tevékenységeiben, cselekedeteiben, reakcióiban nyugodt, kiegyensúlyozott.
2. Iskolai tevékenységeiben, cselekedeteiben általában nyugtalan, kapkodó.
3. Iskolai tevékenységeiben, cselekedeteiben visszahúzódó.

Magatartása:

példás

jó

változó

rossz

Szorgalom

Önálló feladatvégzése a tanórán

1. Önálló és közös feladatvégzésben önálló, kitartó.
2. Önálló és közös feladatvégzésben kevés segítséget igényel.
3. Önálló és közös feladatvégzésben sok segítséget igényel.
4. Önálló és közös feladatvégzésben időnként kapkodó, felületes.
5. Önálló és közös feladatvégzésben lassú.

Figyelem

1. Képes hosszabb koncentrálásra.
2. Figyelme megfelelő.
3. Figyelme rövid ideig tartó.
4. Figyelme szétszóró, kalandozó.

Szorgalom:

példás

jó

változó

hanyag

Magyar nyelv és irodalom

Olvasás

A beszéd tisztasága:

1. Beszéde tiszta, érthető.
2. Néhány hang képzése még bizonytalan.
3. Sok hangképzési hibája van.
4. Beszéde korrekciót igényel.

A szókincse:

1. Szókincse gazdag, választékosan beszél.
2. Beszéde és szókincse korának megfelelő.
3. Szókincse korától elmaradó.
4. A tanév során beszéde fejlődött, szókincse gazdagodott.
5. Ha figyelünk rá gondolatait helyesen választott szavakkal közli.
6. Szívesen mond verset és mesét.
7. Nehezen fejezi ki magát.
8. Még nem szeret a társai előtt szerepelni.

Hangos olvasás (technika)

1. Hibátlanul felismeri és megnevezi a tanult betűket.
2. Néhány betű felismerésében lassú, bizonytalan.
3. Sok betű felismerésében lassú, bizonytalan.
4. Folyamatosan, jó tempóban olvas.
5. Folyamatosan, megfelelő tempóban olvas.
6. Jó tempóban, szótagolva olvas.
7. Megfelelő tempóban, szótagolva olvas.
8. Lassú tempóban olvas.
9. Mondatokat, rövid szövegeket folyamatosan olvas, és megérti azokat.
10. Rövid szövegeket és mondatokat kis segítséggel értelmez.
11. Rövid szövegek és mondatok értelmezése nehézséget jelent.

Néma olvasás (szövegértés)

1. Képes elmélyülten, magában olvasni, és az olvasottak tartalmáról önállóan beszámolni, és a szöveggel kapcsolatos feladatokat önállóan megoldani.

2. Képes elmélyülten, magában olvasni, és az olvasottak tartalmáról kevés segítséggel beszámolni, és a szöveggel kapcsolatos feladatokat kevés segítséggel megoldani.
3. Rövid szövegeket elolvassa, a szöveggel kapcsolatos feladatok megértésében segítségre van szüksége.
4. Elolvassa a rövidebb szövegeket, de nem érti meg azokat.
5. A rövidebb szövegek önálló néma olvasására még nem képes.

Írás:

Íráskép

1. Betűalakítása, betűkapcsolása szabályos, esztétikus.
2. Betűalakítása, betűkapcsolása néhány esetben szabálytalan.
3. Betűalakítása, betűkapcsolása több betű esetén szabálytalan.
4. Írásképe egyenletes tetszetős, füzetvezetése tiszta, rendezett.
5. Írásképe, füzetvezetése megfelelő.
6. Írásképe, füzetvezetése rendezetlen.

Másolás

1. A betűket, szavakat, mondatokat pontosan másolja írott és nyomtatott mintáról.
2. A betűket, szavakat, mondatokat kevés hibával másolja írott és nyomtatott mintáról.
3. A betűket, szavakat, mondatokat több hibával másolja írott és nyomtatott mintáról.
4. A betűket, szavakat, mondatokat sok hibával másolja írott és nyomtatott mintáról.

Tollbamondás

1. Tollbamondás után hibátlanul leírja a betűket és a szavakat.
2. Tollbamondás után kevés hibával írja le a tanult betűket és szavakat.
3. Tollbamondás után sok hibával írja le a tanult betűket és szavakat.
4. Tollbamondás után még nem tudja leírni a tanult betűket és szavakat.

Matematika:

Számfogalom

1. Számfogalma biztos 0-20-ig.
2. Számfogalma bizonytalan 0-20-ig.

Számolási készség

- 1 - Számsorozat szabályát önállóan állapítja meg, képes a folytatására.
- 2 - Adott egyszerű szabály szerint képes számsorozat folytatására.
- 3 - Segítséggel tudja a számsorozatot folytatni.
- 4 - Nem képes megadott szabály szerint számsorozat folytatására.
- 5 - Hibátlanul tud összeadni, kivonni a 20-as számkörben.
- 6 - Kevés hibával tud összeadni, kivonni a 20-as számkörben.
- 7 - Több hibával tud összeadni, kivonni a 20-as számkörben.
- 8 - Összegben, különbségben hibátlanul pótol.
- 9 - Összegben, különbségben kevés hibával pótol.
- 10 - Összegben, különbségben sok hibával pótol.

Összefüggések felismerése

1. Az egyszerűbb nyitott mondatot megérti, és hibátlanul megoldja.

2. Az egyszerűbb nyitott mondatokat hiányosan oldja meg.
3. Még nem tudja megoldani az egyszerűbb nyitott mondatokat.
4. Szöveges feladatot önállóan old meg.
5. A szöveges feladatot segítséggel tudja megoldani.
6. Még nem tudja megoldani a szöveges feladatokat.

Környezetismeret:

1. A tanultakról biztos a tudása.
2. A tanultakról egy-egy részletben bizonytalan.
3. A tanultakról hiányosak az ismeretei.
4. Tájékozottsága széleskörű.
5. Tájékozottsága jó.
6. Tájékozottsága korának megfelelő.

Ének-zene - székhely

1. A tanult dalokat el tudja énekelni.
2. A tanult dalokat segítséggel tudja elénekelni.
3. A tanult ritmusokat ismeri és használja.
4. A tanult ritmusokat segítséggel használja.

Ének-zene - tagiskola

1. A zenét szereti, élvezi, a feladatokat szívesen végzi.
2. A zenét szereti, élvezi, de a feladatokat nem mindig végzi szívesen.
3. A zenét szereti, de a feladatokban való részvételhez bátorítást igényel.
4. A tanult dalokat el tudja énekelni csoportban és önállóan is.
5. Hallás után képes egyszerű ritmus visszatapsolására.
6. Szívesen részt vesz a tanult gyermekjátékok eljátszásában.
7. A tanult ritmusokat, azok jeleit ismeri és használja.

A tanév során a tanuló
kiválóan teljesített.
jól teljesített.
megfelelően teljesített.

Vizuális kultúra

1. Szeret rajzolni, színezni, festeni, mintázni.
2. Átlagos az érdeklődése a vizuális kultúra, a vizuális művészetek iránt.
3. Munkái szépek és igényesek.
4. Munkái jók.
5. Munkái megfelelőek.
6. Munkái elnagyoltak.
7. Saját ötleteit, elképzeléseit bátran megvalósítja.
8. Törekszik a rajzfelület esztétikus kitöltésére.
9. A tanult technikákat életkorának megfelelő szinten alkalmazza.

Technika, életvitel és gyakorlat

1. Munkái szépek, pontosak, igényesek.
2. Munkáinak a minősége jó.
3. Munkái megfelelőek.
4. Munkái elnagyoltak
5. Ügyesen bánik az eszközökkel.
6. Jól bánik az eszközökkel.
7. Megfelelően bánik az eszközökkel.

8. Nehézkesen bánik az eszközökkel.

Testnevelés

1. Mozgása harmonikus és összerendezett.
2. Mozgása összerendezett.
3. Mozgása koordinálatlan.
4. A szabályokat pontosan betartja.
5. A szabályokat megfelelően tartja be.
6. A szabályokat nehezen tartja be.
7. Az órán aktívan és szívesen vesz részt.
8. Az órán szívesen vesz részt.
9. Órán időnként rendbontó.

Idegen nyelv (angol)

Szavak ismerete és kiejtése kiváló.
Szavak ismerete és kiejtése jó.
Szavak ismerete és kiejtése gyakorlást igényel.
Tanult ismeretei biztosak.
Tanult ismeretei megfelelőek.
Tanult ismeretei hiányosak.
Órán aktív, sokat jelentkezik.
Órai aktivitása megfelelő.
Órai aktivitása változó.
Órán keveset jelentkezik.

Sakk-logika

1. Kiválóan teljesített
2. Jól teljesített
3. Megfelelően teljesített
4. Sok gyakorlás szükséges

Etika / Hit- és erkölcsstan

Székhely:

1. Kiválóan teljesített
2. Jól teljesített
3. Megfelelően teljesített
4. Sok gyakorlás szükséges

Tagiskola:

Aktív, együttműködő, érdeklődő.

- Feladatát önállóan végzi.
- Részben együttműködő, általában érdeklődő.
- Feladatát tanári segítséggel végzi.

A tanév során a tanuló

- kiválóan teljesített.
- jól teljesített.
- megfelelően teljesített.

Az első osztályosok szöveges minősítéséhez félévkor

Értékelési területek:

Magatartás

példás

jó

változó

rossz

Szorgalom

példás

jó

változó

hanyag

Magyar nyelv

1. Betűalakítása, betűkapcsolása szabályos.
2. Betűalakítása, betűkapcsolása néhány esetben szabálytalan.
3. Betűalakítása, betűkapcsolása több betű esetén szabálytalan.
4. Írásképe, füzetvezetése egyenletes tetszetős, tiszta, rendezett.
5. Írásképe, füzetvezetése megfelelő.
6. Írásképe, füzetvezetése rendezetlen.
7. A tanult betűket, szavakat pontosan másolja.
8. A betűket, szavakat, mondatokat kevés hibával másolja.
9. A betűket, szavakat, mondatokat sok hibával másolja írott és nyomtatott mintáról.

Irodalom

1. Beszéde tiszta, érthető.
2. Néhány hang képzése még bizonytalan.
3. Sok hangképzési hibája van.
4. Betűfelismerése pontos.
5. Betűfelismerése néhány esetben bizonytalan.
6. Betűfelismerése bizonytalan.
7. Folyamatosan, megfelelő tempóban olvas.
8. Jó tempóban, szótagolva olvas.
9. Lassú tempóban olvas.
10. Összeolvasása akadozó, bizonytalan.

Matematika:

1. Számfogalma biztos.
2. Számfogalma bizonytalan.
3. 3 – Számok tulajdonságaiban biztos.
4. 4 - Számok tulajdonságaiban bizonytalan.
5. 5 – Műveleteket hibátlanul old meg
6. 6 - Műveleteket kevés hibával old meg
7. 7 - Műveleteket sok hibával old meg

Környezetismeret:

1. A tanultakról biztos a tudása.
2. A tanultakról egy-egy részletben bizonytalan.
3. A tanultakról hiányosak az ismeretei.

Ének-zene

1. A tanult dalokat szívesen énekli.
2. A tanult dalokat segítséggel énekli.

Vizuális kultúra

1. Munkái szépek és igényesek.
2. Munkái jók.
3. Munkái megfelelőek.

Technika, életvitel és gyakorlat

1. Munkái szépek, pontosak, igényesek.
2. Munkáinak a minősége jó.
3. Munkái megfelelőek.

Testnevelés

1. Mozgása harmónikus és összerendezett
2. Mozgása összerendezett.
3. Mozgása koordinálatlan.
4. Órán aktívan vesz részt, a szabályokat betartja.
5. Órán aktívan vesz részt, a szabályokat időnként nem tartja be.
6. Órán gyakran rendbontó.

Etika:

1. A tanórákon aktív, a tanultakat pontosan alkalmazza.
2. A tanórákon kevésbé aktív, a tanultakat nem mindig alkalmazza.

Angol nyelv:

- 1- Szavak kiejtése kiváló.
- 2- Szavak kiejtése jó.
- 3- Szavak kiejtése gyakorlást igényel.
- 4- Órán mindig aktív.
- 5- Órán általában aktív.
- 6- Órán általában nem aktív.
- 7- Az utasításokat megérti.
- 8- Az utasításokat nem érti meg.

Sakk-logika:

1. A gyakorlati feladatok megoldásában kiváló.
2. A gyakorlati feladatok megoldásában jó.

Minden tantárgy mondatai mögött az alábbi **értékelés** szerepel:

- **Kiválóan teljesített**
- **Jól teljesített**
- **Megfelelően teljesített**
- **Felzárkóztatásra szorul**

Az második osztályosok szöveges minősítéséhez félévkor

Értékelési területek:

Magatartás

példás

jó

változó

rossz

Szorgalom

példás

jó

változó

hanyag

Magyar nyelv

1. Betűalakítása, és kapcsolása szabályos.
2. Betűalakítása, és kapcsolása néhány esetben szabálytalan.
3. Betűalakítása, és kapcsolása több betű esetén szabálytalan.
4. Írásképe, füzetvezetése egyenletes tetszetős, tiszta, rendezett.
5. Írásképe, füzetvezetése megfelelő.
6. Írásképe, füzetvezetése rendezetlen.
7. Helyesírása pontos.
8. Helyesírása néhány esetben pontatlan.
9. Helyesírása több esetben pontatlan.
10. Nyelvtani ismeretei biztosak.
11. Nyelvtani ismeretei néhány esetben pontatlanok.
12. Nyelvtani ismeretei hiányosak.

Irodalom

1. Olvasása folyamatos, pontos.
2. Olvasása folyamatos, néhány esetben pontatlan.
3. Olvasása akadozó, pontatlan.
4. Szöveget önállóan, pontosan értelmez.
5. Szöveget önállóan, néhány esetben pontatlanul értelmez.
6. Szöveget segítséggel értelmez.

Matematika:

1. Számfogalma biztos.
2. Számfogalma bizonytalan.
3. Számok tulajdonságaiban biztos.
4. Számok tulajdonságaiban néhány esetben bizonytalan.
5. Műveleteket hibátlanul old meg
6. Műveleteket kevés hibával old meg
7. Műveleteket sok hibával old meg
8. Műveleteket segítséggel old meg
9. Szöveges feladatok megoldásában biztos.
10. Szöveges feladatok megoldásában néhány esetben bizonytalan.
11. Szöveges feladatok megoldásában segítséget igényel.

Környezetismeret:

1. A tanultakról biztos a tudása.
2. A tanultakról egy-egy részletben bizonytalan.
3. A tanultakról hiányosak az ismeretei.

Ének-zene

1. A tanult dalokat szívesen énekli.
2. A tanult dalokat segítséggel énekli.
3. A tanult ritmusértékeket ismeri és használja.
4. A tanult ritmusértékeket segítséggel használja.

Vizuális kultúra

1. Munkái szépek és igényesek.
2. Munkái jók.
3. Munkái megfelelőek.

Technika, életvitel és gyakorlat

1. Munkái szépek, pontosak, igényesek.
2. Munkáinak a minősége jó.
3. Munkái megfelelőek.

Testnevelés

1. Mozgása harmónikus és összerendezett
2. Mozgása összerendezett.
3. Mozgása koordinálatlan.
4. Órán aktívan vesz részt, a szabályokat betartja.
5. Órán aktívan vesz részt, a szabályokat időnként nem tartja be.
6. Órán gyakran rendbontó.

Etika:

1. A tanórákon aktív, a tanultakat pontosan alkalmazza.
2. A tanórákon kevésbé aktív, a tanultakat nem mindig alkalmazza.

Sakk-logika:

1. A gyakorlati feladatok megoldásában kiváló.
2. A gyakorlati feladatok megoldásában jó.

Angol:

1. Szavak kiejtése kiváló.
2. Szavak kiejtése jó.
3. Szavak kiejtése gyakorlást igényel.
4. Órán mindig aktív.
5. Órán általában aktív.
6. Órán általában nem aktív.
7. Szavakat hibátlanul másol.
8. Szavakat kevés hibával másol.
9. Szavakat sok hibával másol.
10. Az utasításokat megérti.
11. Az utasításokat nem érti meg.

A tanuló által kapott minősítésről a szülőt az osztálytanító a tájékoztató füzetten keresztül folyamatosan értesíti.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése:

- A tanulók írásbeli teljesítményét, a tantárgyi rendszerben elért eredményét a tantárgyak követelményrendszerének megfelelően ellenőrizzük, minősítjük. Osztályzással, érdemjeggyel a következő tanulói teljesítmények értékelhetők:
- Írásbeli felelet.
- Részösszefoglalás ellenőrzése írásban.
- Témazáró dolgozat.

- A tanulók tanulmányi munkájának egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatának, feladatlapjainak javításakor az elért teljesítmény érdemjegyekre történő átváltását a munkaközösségeken belül egységes százalékos határok alapján végezzük.

A felmérést követő órán meg kell beszélni a hibatípusokat, és meghatározni a továbbhaladás irányát.

Írásbeli beszámoltatás formái:

1. Témazáró dolgozat:

- Minden témakör végén.
- Megíratását minimum egy héttel előtte közölni kell a tanulókkal.
- Összeállítása:
  - tankönyvecsomag által ajánlott
  - munkaközösség által összeállított

2. Diagnosztikus felmérés: készség, képesség, felmérés, központi feladatlapokkal a tanulók viszonylagos tudásszintjének megállapítására, - érdemjegyet nem adunk

3. Részösszefoglalás:

Célja: a továbbhaladáshoz szükséges ismeretek számonkérése

Összeállítása a szaktanár feladata

Írását előző órán be kell jelenteni, és az anyagát át kell ismételni a tanulókkal.

4. Írásbeli (felelet) számonkérés:

Lehet osztályszintű vagy néhány gyerek beszámoltatása az előző órai anyagból.

Összeállítása a szaktanár feladata.

Ennek írását nem kell előre közölni a tanulókkal.

5. Házi dolgozat: A pedagógus előzetes jelzése alapján szövegesen vagy érdemjeggyel értékeljük

6. Szaktárgyi – egyéb versenyek: a pedagógus előzetes jelzése alapján szövegesen, érdemjeggyel vagy dicsérettel értékeljük.

Írásbeli beszámoltatás korlátai

Az írásbeli beszámoltatásnál a pedagógusnak figyelembe kell vennie:

- az írásbeli beszámolókat legkésőbb két hét elteltével kijavításra vissza kell adni a tanulónak
- az osztály teljesítményét szóban értékeljük
- figyelembe kell venni a tanulók napi, heti terhelését
  - egy tanítási napon egy tanulócsoporthoz nem lehet kettőnél több felmérő, témazáró dolgozatot írni.
  - a felkészüléshez szükséges időt, körülményeket
  - a tanuló által kért méltányolható egyéb szubjektív okokat; (pl. hosszan tartó betegség, iskolai vagy más verseny, elfoglaltság);
Amennyiben a pedagógus előzetesen kellő időben és minden tanulóra kiterjedően jelezte az írásbeli számonkérést, a pedagógus döntése a meghatározó.
- méltányosságot kell gyakorolni a különleges gondozást igénylő tanulók számonkérésénél: a díszgráfiás gyerekeknél lehetőség szerint el kell tekintenünk az írásbeli számonkéréstől, vagy hosszabb felkészülési időt szükséges biztosítani, a számára kedvezőbb számonkérést előtérbe helyezni.

Az érdemjegyszerzés súlya:

A szóbeli érdemjeggyel azonos súlyú, értékű az írásbeli érdemjegy.

Előtérbe helyezzük, gyakorlatban alkalmazzuk a szóbeli számonkérés formáit.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt, a tantárgyat tanító nevelő értesíti a tájékoztató füzetben keresztül. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.
A témazáró jegy duplán számít az átlagszámításnál.

9. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei

*Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, a kötelezően és szabadon választott tárgyakat. Célunk ezzel az, hogy az ismereteket elmélyítsük. A választható foglalkozásokra vonatkozó igények előzetes felmérése után meghirdetjük a foglalkozásokat. **A csoport indításához szükséges minimális létszám 10 fő.***

Azok a tanulók, akik két egymást követő félévben közepes osztályzatot kapnak a bizonyítványban, a szülőkkel való egyeztetést követően a nem tagozatos csoportban folytatják tanulmányaikat. A tantestület a félévi és év végi osztályozó értekezleten hoz döntést.

A nem tagozatos csoportokból szülői kérésre vagy tanár javaslatra különbözeti vizsgával kerülhet a tanuló a tagozatos csoportba.

10. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az **iskolaorvosi vizsgálatok** jogszabályokban meghatározott módszereivel
- a **testnevelési órákon** az alábbiakban ismertetett módon.

A testnevelés helyi tanterveiben szerepeltetjük a tanulók fizikai állapotának évente legalább egyszer történő mérésének kötelezettségét. A mérést évi gyakorisággal végezzük el a testnevelési órákon a **Hungarofit** rendszer alkalmazásával, amelynek kidolgozása **Dr. Mérei Ildikó** nevéhez fűződik. A tanulók általános fizikai teherbíró-képességének értékeléséhez és minősítéséhez használt „Hungarofit” (fizikai fittség mérése) alpmérései az alábbiak:

- Aerob vagy alap-állóképesség mérése: 2000 m-es síkfutással.
- Izomerő mérése és dinamikus ugróerő mérése helyből távolugrással páros lábbal.
- Dinamikus dobóerő mérése: kétkezes labdadobás hátra fej fölött, tömött labdával.
- Kar-, törzs-, és lábizmok együttes dinamikus erejének mérése: egykezes labda-lökés helyből az ügyesebb kézzel, tömött labdával.
- Dinamikus erő-állóképesség mérése: vállövi- és karizmok erő-állóképességének mérése: mellsőfekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan kifáradásig.
- Csípőhajlító és a hasizom erő-állóképességének mérése: hanyattfekvésből felülés térdérítéssel, folyamatosan.
- A hátizmok erő-állóképességének mérése: hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig.

A korosztálynak megfelelő követelményeket a tornaterem folyosóján kifüggesztjük, hogy azt a tanulók bármikor megtekinthessék. **A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak.** A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke. A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre követhetőek legyenek. Az adatbázis rendszeres vezetésének ellenőrzése a testnevelési munkaközösség vezetőjének

feladatkörébe tartozik. *A tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérését minden tanév március és április hónapjában bonyolítjuk le.*

11. Az iskolai egészségnevelés és környezeti nevelési elvei

11. 1. Egészségnevelési program

A program fontos feladata az egészséges életmódra nevelés erősítése, mely nem egy-egy tantárgy (biológia, testnevelés) kizárólagos feladata, hanem az integráció során beépül valamennyi terület tartalmi, fejlesztési elképzeléseibe. A mentálhigiénés problémák kezelése és megoldása, a családi értékek megőrzésére való törekvés a tanulói tevékenységek fejlesztésének általános eleme.

Ennek alapfeltétele az egészséges környezet biztosítása, a szociális kiszolgáló helyiségek tisztasága, kulturáltsága. A gyermeket meg kell tanítani arra, hogy szükségletévé, igényévé váljon mind a személyes, mind a környezeti tisztaság. Az életvitel tárgya konkrétan is megjeleníti az egészséges konyhaművészetet, mint a modern táplálkozás tudomány egy területét. A biológia tantárgy keretein belül sajátíthatóak el a higiénés szükségletek okainak ismerete, míg a testnevelés a szervezet mozgásigényével kapcsolatos nevelés terepe.

A mentálhigiénés ismeretek és a problémák kezelése már interdiszciplinaritást igénylő terület. Ebben az iskola kompetenciája a feltárássra és az okok kiderítésére szorítkozhat, de megoldásukhoz sajátos segítséget kell igénybe venni. Szakember hálózat, szakszolgálatok (gyermek és ifjúságvédelmi felelős, nevelési tanácsadó, gyermek pszichológus, pszichiáter, családvédő szolgálat stb.) állnak a rászorulóknak segítségére, s akiknek munkája kiegészítője a pedagógus ebbéli tevékenységének.

Az egészségnevelés célja:

Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére. A teljes fizikai, szellemi és szociális jóllét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészségét védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, továbbá környezetével változzék vagy alkalmazkodjék ahhoz. Az egészséget tehát alapvetően, mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig, mint életcélként kell értelmezni. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza. Az egészségfejlesztés következtésképpen nem csupán az egészségügyi ágazat kötelezettsége, hanem az egészséges életmódon túl a jóllétig terjed.

Ebből adódóan:

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják.

Az egészséges életmódra nevelés nem csak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékévé való tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt

kialakítani, konfliktusokat megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok - leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. Készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira. Figyelmet kell fordítani, továbbá a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására). Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások és életmódok (pl. a dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás, öltözködési szokások) kialakulásának megelőzésében. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős példaértékű szerepe van.(NAT 2003)

Mindezen tartalmaknak fokozatosan kell megjelenniük az iskolai pedagógiai munkában.

Egészségfejlesztő munkánk eredményeként erősödnek a személyiségfejlesztő hatások, csökkennek az ártótényezők.

A tanulók képesek legyenek figyelemmel kísérni:

- viselkedésüket, az életvezetésük helyes alakítását,
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülését,
- a betegségeket a korai szűrésekben való részvétel révén megelőzni,
- tudjanak sajátos étrendet, mozgásprogramot kialakítani egészségük megőrzése érdekében,
- erősítsék a társas-kommunikációs készségeik fejlesztését és a konfliktuskezelési magatartásformák fejlesztését

Módszertani elemek

Az egészségnevelés módszereiben jelen kell lennie az egészség állapotáról, a társadalom és az egészség viszonyáról szóló információgyűjtésnek. Biztosítani kell az információ feldolgozás, a feldolgozott információk alapján történő döntéshozatal, a döntés alapján eltervezett egyéni és közösségi cselekvések végrehajtása módszereinek a bemutatását. Az egészségnevelés eredményességéhez az szükséges, hogy ezeket a módszereket a diákok minél többször, valós globális és helyi problémákkal, értékekkel kapcsolatban maguk alkalmazzák.

Módszerek az egészségnevelés számára:

- interjúk, felmérések készítése az iskola közvetlen partnerei és az egészség viszonyáról,
- serdülőkori önismereti csoportfoglalkozások,
- kortárssegítők képzése,
- problémamegoldó gyakorlatok, értékeléssel,
- szituációs játékok,
- részvétel a helyi egészségvédelmi programokon,
- sport, kirándulás, egészségnap(ok) rendszeres szervezése,
- az iskolai egészségügyi szolgálat tevékenységének elősegítése,
- érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony kommunikáció elsajátítása),
- környezetvédelmi tevékenységek kialakítása (madárvédelem, faültetés),
- a szabadidő hasznos, értelmes eltöltésére irányuló programok szervezése,
- az egészséges életmódra nevelés tantárgyakban történő megjelenítése,

11. 2. Az iskola egészségnevelési programja

Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

Általános célok, értékek környezeti és egészségnevelésben:

- Az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értékeknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt.
- A Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés.
- A bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése.
- A testi-lelki egészség megőrzése.

Az iskola hitvallása

A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet óvása nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életéről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyezések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezet- és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

Hosszú távú pedagógiai célok

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés
- holisztikus szemléletmód kialakítása
- fenntarthatóságra nevelés
- környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát
- helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség
- globális összefüggések megértése
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása
- az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktivizálás
- a családi életre nevelés fejlesztése
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése

Kulcsszavak

- szeretet
- tisztelet, megbecsülés
- harmónia
- mértékletesség
- takarékoság
- empátia, segítőkészség
- tolerancia
- felelősség
- mérték és mértéktartás
- öröm, vidámság
- globális gondolkodás
- lokális cselekvés
- szelídség

Konkrét célok és feladatok

- természeti - épített- szociális környezetünk ismerete óvása, fejlesztése
- helyi értékek és problémák feltérképezése
- lakóhely megismerése (értékek, gondok – a megoldás módjai)
- a szülőkkel, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése
- alapvető egészségvédelmi ismeretek megismertetése
- személyi higiénia kialakítása
- emberi kapcsolatok (mentálhigiénia) fejlesztése
- az egészségre káros szokások biológiai - életteni - pszichés összetevőinek megismertetése
- mindennapi testedzés

11. 3. A mindennapos testedzéshez való jog érvényesítése, a sportkörök

Az iskola egyik fő koncepciója, hogy az edzett ember ellenállóbb a betegségekkel szemben, ezért is fontos a mindennapi testnevelés biztosítása, mely része az egészségnevelési alprogramnak is.

Törvények betartásával iskola célja

- lehetőség szerint biztosítani, hogy minden gyerek tanuljon meg úszni
- a mozgás frissíti a testet így a szellemi munkában is segíti a tanulókat, egyoldalú szellemi terhelés ellensúlyozásaként
- az urbanizációs ártalmak kiküszöbölése – enyhítése (pl.: tartásjavító – gerinctorna)
  - minden tanuló találja meg a tanórán kívüli (tömegsport órák, szakkörök, sportköri foglalkozások) keretein belül a neki megfelelő mozgási lehetőséget, a sokrétű választhatóság biztosításával
  - a tanórán kívüli foglalkozások fejlesszék a tanórán elsajátított képességeket – készségeket
  - népszerűsítse a testedzést, mozgást
  - önfeledt kikapcsolódást, szórakozást nyújtson
  - tartalmazza a sportági felkészítést és versenyeztetés lehetőséget
  - tanulók mindnagyobb hányadát érintse
  - az egészséges életmódra és fizikai aktivitásra neveljen

Délutáni foglalkozási lehetőségek

Alsó tagozatban a kötelező óraszám keretében három testnevelési órát tartunk, ezért két nap biztosítunk délutáni foglalkozást a minden napi testnevelés megvalósítása érdekében.

Felső tagozatban a kötelező óraszám keretében 3 óra testnevelés órát tartunk, ezért kettő délutáni foglalkozást megteremtésével biztosítjuk a minden napos testnevelést.

A napközi otthonban minden nap 15 órától 15³⁰ –ig játékos testnevelésen vesznek részt a tanulók.

- labdarúgás
- úszás
- aerobic
- kosárlabda
- játékos testnevelés
- kézilabda
- korcsolyázás

A testi nevelés négyrétű feladata iskolánkban

- edzeni a testet
- a normális fejlődésről gondoskodni
- testi épség megőrzés
- azon akadályok elhárítása mely a testi fejlődést gátolják

Az iskola tárgyi adottságai

- tornaterem (labdajátékokra részben alkalmas, kosár, röplabda)
- salakos pálya (kézilabda –nem versenyszerű-)
- aszfaltozott pálya (kosárlabda –iskola előtti közterületen-)
- homokkal föltöltött távolugró gödör
- tollaslabda pálya

Felszerelések

A tantervi anyag tanításához szükséges alapvető felszerelések beszerzése (az eszközjegyzék figyelembevételével) folyamatos. A rendelkezésünkre álló szereket nemcsak tanítási órákon hanem sportfoglalkozásokon és napközis foglalkozásokon is használják a gyerekek.

Terveink között szerepel a floorball népszerűsítése is.

A mindennapos testedzés megvalósításának szervezeti keretei

- tanítási órák
- tömegsport
- napközis és játékfoglalkozások
- korcsolyázás
- úszás
- versenyek
- kirándulások, túrák
- sítábor
- sportnapok

A mindennapos egészségfejlesztő program megvalósításának alapfeltétele a testnevelés órák minél szakszerűbb, pontos megtartása. Iskolánkban ez biztosított, hisz 5-8. osztályban testnevelés szakos tanítja a tárgyat.

A testnevelés órák anyagát igyekszünk úgy összeállítani, hogy az egészségfejlesztő program kritériumainak is megfeleljünk:

- minden testnevelési órára és testmozgási alkalomra beterveztünk és tanulóinkkal végeztetünk gimnasztikát, benne légző tornát, illetve tartásjavító tornát
- minden testmozgási alkalmon megfelelő keringési és légző rendszeri terhelésre kerítünk sort
- az eltérő adottságú gyermekek számára is megfelelő, örömet adó, sikerélményt nyújtó mozgásformákat kívánunk alkalmazni
- a tanulók az egyes foglalkozásokon kellő elméleti ismereteket kapnak
- az iskolaorvossal együttműködve törekszünk a felmentett tanulók számát minimalizálni, biztosítva minden tanulónak a számára megfelelő mozgásformát
- minden foglalkozáson elegendő időt biztosítunk a játékra, amely minden gyermek számára a legnagyobb örömet jelenti, s a mozgás megszerettetésében a legfontosabb szerepet játssza
- tantervi anyagon túl évi kétszeri felmérést is végzünk.

A napközis pedagógusok szívesen végzik az egészséges életmódra nevelés részeként a sporttevékenységet. A foglalkozásokat azokon a napokon tartjuk, amikor a csoportba járó gyerekeknek délelőtt nincs testnevelés órájuk.

A felső tagozatosok mindennapos testedzés foglalkozásai sportágra orientált csoportokban illetve tömegsport foglalkozásokon történnek. Célunk, hogy fokozzuk a gyerekek edzettségét, sportműveltségét, felkeltsük igényüket a rendszeres testedzésre, sportolásra.

A csoportok alakításánál figyelembe vesszük, célunk az:

- minél több sportággal ismerkedjen meg a tanuló
- a játéktudás bővítése, olyan szintre emelése, hogy a gyermek önállóan képes legyen játékot megszervezni, lebonyolítani
- olyan mozgássor megtanulása, amelyet önállóan otthon is gyakorolhatnak
- alkalmas legyen a tantervi anyagra épülő versenyek lebonyolításához. (házi, város, stb).

Így a következő csoportok szervezését tervezzük:

labdarúgás, játékos sportfoglalkozás, kézilabda, kosárlabda, aerobics, fitness, labdajátékok, úszás, korcsolya.

11. 4. Környezetnevelési program

11. 4. 1. Környezetnevelési program – alapelvek

A környezeti nevelés tartalma az utóbbi időben világszerte kiszélesedett. Magában foglalja a természet és az **emberiség jövőjének fenntarthatóságát**. Ezért a jövőben diákjainknak a mindennapi életükben képeseknek kell lenniük a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai kérdéseket kezelni, megoldani. Nagyobb hangsúlyt kap a környezeti tudat és erkölcs. Ezért szükség van hatékony személyiségformálásra, az önszabályozásra és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítésére.

A **fenntarthatóságra nevelés** lényegében azt jelenti, hogy az oktatás **kapcsolatokat hozzon létre környezeti, a társadalmi és a gazdasági rendszer között** a célból, hogy megértessük e kapcsolatok működési szabályait. Ennek **központi gondolata** a “környezeti polgárrá” nevelés, azaz **a természeti, az épített, a társas-társadalmi környezet fenntarthatósága** (ezen belül a fenntartható fejlődés, a fenntartható fogyasztás) érdekében szükséges **ismeretek, magatartásminták, értékek és életviteli szokások megtanítása**. Ez integrált tantárgy- és tudományközi megközelítést igényel, ami nem könnyű lecke a merev szaktudományi-tantárgyi keretekhez szokott pedagógustársadalom számára... Pedig a világ egész, egészként éli meg a

gyerek, aki a szocializáció során hamar elválíik környezetétől. A világ megismerésének ugyanis az egyik legfontosabb útja, az hogy a megismerendő dolgokat részekre, elemeire bontjuk, vizsgáljuk azokat és azok viszonyát.

A mai civilizált és bonyolult világ a kultúrát, a felhalmozott tudást is már csak úgy képes átadni a felnövekvő generációknak, ha a világot részekre bontja. A jelenkorban akkor ér el az egyén a társadalomban nagyobb eredményt, ha valamely szakterületen speciálisan magas műveltségre tesz szert. Azonban egyre inkább visszaüt a specializáció, gyakran elvesz a lényeg és a valóság, nem látjuk "a fától az erdőt". A jövő emberének szüksége van a szélesebb látásmódra, a tanulás során megszerzett műveltségi anyag integrációjára.

A fenntarthatóságra neveléshez **meg kell érteni az ember és a környezet kölcsönös összefüggéseit és egymásrautaltságát**. Ehhez hozzátartozik a globális társadalmi és geopolitikai jellemzők, a biológiai és a fizikai, valamint az emberi szociális és gazdasági rendszerek ismerete. A környezeti kérdések összekapcsolják a természettudományos (biológia, földrajz) és a humán tárgyak (történelem, irodalom, művészetek). A tantervnek a fenntartható fejlődés szempontjából a központi tantárgyak közötti **szoros összefüggéseket** kell bemutatniuk. A fenntarthatóság ideális rendezőelv az integrált gondolkodás elősegítéséhez. Ennek szükségszerű velejárója, hogy **leomlanak a falak a különböző tudományágak között**, talán éppen azért, hogy egy **bizonyos valós problémára összpontosítsunk és azt különböző szemszögből közelítsük meg**. Helyi szinten kell eldönteni, milyen folyamatok és források használhatók a fenntarthatóság tantervi integrálásához.

Kutatók szerint a gyermekek igen fogékonyak a teljes, az egész befogadására. A nemzeti alaptanterv és a kerettantervek lehetőséget nyújtanak arra, hogy **ne tantárgyakra elaprózva** tanítsunk, hanem **holisztikusan ismerkedjünk a világgal**, és arra is, hogy az **oktatás középpontjában ne a tananyag, hanem a tanuló fejlesztése** álljon.

Kíváncsú, hogy a jövő nemzedékek nevelése során az **iskolai életet** sokkal jobban hassa át a **környezeti nevelés**. Feladatunk, hogy általánossá tegyük minden területen, és megvalósítsuk.

A környezeti nevelés általános (hosszú távú) céljai:

1. elősegíteni a **környezettudatos magatartás és életvitel** kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát (NAT)
2. kialakítani a környezet ismeretén és **személyes felelősségen** alapuló környezetkímélő magatartást, egyéni és közösségi szinten egyaránt, mely váljon a **tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvvé**
3. **érzékenyvé tenni** a környezet állapota iránt
4. bekapcsolni a közvetlen **környezet értékeinek megőrzésébe**, gyarapításába
5. legyen meghatározó életmódjukban a **természet tisztelete, a felelősség vállalása**
6. váljon meghatározóvá a **környezeti károk megelőzésére való törekvés**
7. képessé tenni, hogy személyes tapasztalatai alapján **együtt tudjon működni** a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén
8. elismertetni, hogy **közös és egyéni köteleesség**
  - az emberiség közös öröksége; a környezet minőségének fenntartása és javítása
  - az általános emberi egészségvédelem
  - az ökológiai egyensúly fenntartása
  - a természeti erőforrások előrelátó és ésszerű felhasználása
  - minden egyes ember hozzájárulása a környezet védelméhez
  - képessé válni az élethosszig tartó tanulásra

A környezeti nevelés céljaiból adódó feladatunk tehát, hogy

- környezetbarát attitűdöket, szokásokat alakítunk ki a tanulóknak
- a természeti és társadalmi környezetről tényeket, ismereteket, problémamegoldó gondolkodást közvetítünk

- segítjük a környezeti folyamatok, összefüggések megértését

A környezeti nevelés közös **színterei a közoktatás valamennyi szintje**. Mások a lehetőségek a **tanítási órákon** és a **tanítási órákon kívül**. A **természetjáró szakkörből** kerülnek ki a településüket igen jól ismerő, értékelő, azért később is tenni akaró fiatalok. A tanulók természeti és társadalmi környezettel való harmonikus kapcsolatuk kialakulását is elősegíthetik az ilyen jellegű szakkörök.

Különösen jó terep a tanórán kívüli környezeti nevelésre az iskolák pedagógiai programjába jól beilleszthető **egy-egy nyári tábor** foglalkozásai. Ezekben a gyerekek több oldalról ismerik meg a helyszín környezetében lévő **táj emberi, történelmi, kulturális, és természeti értékeit**, hagyományait, amelyeknek komplex ismerete, a szerzett tapasztalatok közelebb viszik őt a valósághoz, s tanulva a pozitív vagy negatív változásokból, mintát nyújthatnak a jövőhöz.

Mindig szem előtt kell tartanunk, s éreznünk kell annak a felelősségét, hogy a **“környezeti nevelés, szándékos, megtervezett pedagógiai folyamat, összetett személyiség- közösség-, magatartás-, és attitűd-formálás, amely képessé tesz másokkal való együttműködésre, együttélésre. (Havas Péter)”**

11. 4. 2. A környezetnevelési program alapja - a helyzetelemzés

Egy intézmény **környezeti nevelési programja** elkészítésekor elsődleges szempont tehát a fenntarthatóság pedagógiájából adódó hosszú távú célok és feladatok iskolánkra és korcsoportra való konkretizálása. A mindennapokban megvalósítható, **rövid távú célok megjelölése**. A célkitűzéseket **alapos helyzetelemzésnek** kell megelőznie. Ebben részt kell venni a vezetőségeknek, tanítónak, szaktanárnak egyaránt.

A vezetőknek számba kell venni,

- hogy milyen hagyományokkal rendelkezik az iskola a környezeti nevelés terén
- értékelni kell ennek hatékonyságát
- miután a gyerekre az egész iskolai környezet hat
- meg kell vizsgálni az intézményi élet minden területét, az étkezéstől a takarékos energiafogyasztásig és a taneszközök anyagáig
- figyelembe kell venni, hogy az iskola milyen gazdasági, társadalmi környezetben van, milyen feltételekkel rendelkezik (kapcsolatrendszer, demográfiai irányzat, szociológiai háttér, kulturális háttér, a hely ipari- mezőgazdasági jellege, műemlékek-néphagyományok)
- meg kell vizsgálni, hogy milyen oktatásba bekapcsolható helyi természeti értékek vannak (udvar, park, milyen szennyező források vannak, vannak-e védett területek)
- számba kell venni, hogy milyen emberi és anyagi források vonhatók be a környezeti nevelésbe, van-e környezetvédelmi ifjúsági, vagy felnőtt szervezet, amely segíthetné tanórán kívüli tevékenységek szervezését
- figyelembe kell venni, hogy milyen kapcsolat alakult ki az önkormányzattal, az iskola fenntartójával, a nem kötelező szakmai programok közül melyeket támogatja az önkormányzat, melyik közoktatási intézménnyel alakult ki együttműködés a környezeti nevelés terén

A célok megfogalmazásakor tisztában kell lennünk azzal, hogy

- először a gyerek tapasztalat útján érzékeli a teljes világot
- óvodás és kisiskolás korban a környezettel kapcsolatos érzelmek, attitűdök, szokások kialakulásának nagyobb szerepet kell kapnia, mint a konkrét tudásnak
- a 12-16 éves gyerek számára a világról szóló ismereteket részekre bontjuk és a tényeket, fogalmakat, törvényszerűségeket több tudomány oldaláról is megvilágítjuk

- később a megfelelő tudás elsajátítása után szükséges, hogy az ismeretek ismét integrálódjanak, hogy egységes egésszé álljanak össze a gyerekekben, ezért erre meg kell tennünk a megfelelő lépéseket.

A rövid távú célokat érdemes egy-egy hosszabb fejlesztési szakasz végére meghatározni.

Például egyeseket két, másokat 3-4 évenként. A célok meghatározásában is részt vehet az egész testület, vagy csak egy meghatározott munkacsoport. Az összegyűjtött célokat és követelményeket érdemes tantárgyaként sorba rendezni, és évfolyamokra lebontani.

11. 4. 3. Környezeti nevelés a tanórán

A nemzeti alaptanterv és a kerettanterv lehetőségeit kihasználva a tantárgyi programokból kiindulva meg kell határozni a környezeti nevelési tananyagot, a fenntartható fejlődés pedagógiáját megvalósító módszereket. (pl. a tanulás, tanítása, kooperatív és interaktív technikák alkalmazása, drámapedagógia, döntéstechnikák, a cselekedetek következményeinek előre tervezése). Meg lehet állapodni abban, hogy a tanárok tanmenetben jelöljék valamilyen módon azokat az órákat, amelyek tananyaga szorosan kapcsolódik a környezeti nevelési célkitűzésekhez. **A tanórán megvalósuló környezeti nevelés felelősei a tanárok.** Tantervi tananyagot valósít meg az erdei iskola munkaforma. **A tanórán a tananyagon kívül még sok apróság is nevel a környezet megóvására, környezetbarát életmódra. Vannak olyan mozzanatok, amelyeknek minden tanórán megvalósíthatóak. A termék esztétikus díszítése, a tanulóktól függő tisztasága, szellőztetés módja. A tanulók helyének negyedévenkénti változtatása padosorokban. Környezetbarát újra-papíron való dolgozás, vagy kiselejtezett, egyik oldalán még fehér lapra való dolgozatíratás, szelektív hulladékgyűjtés, tanulmányi kirándulások időpontja, témái stb.**

11. 4. 4. Környezeti nevelés a tanórán kívül

Az iskolában már hagyományos programok számbavétele után meghatározzuk, hogy mely programokat tartjuk meg, melyek lesznek iskolai szintű, melyek osztályszintű feladatok. Mindegyik feladat végrehajtásának felelősét meg kell határozni.

Iskolai szintű feladat lehet:

- **A környezetvédelmi jeles napok megünneplése** (ezek listáját a 7. számú melléklet tartalmazza) a programokat magunk is szervezhetjük, de csatlakozhatunk helyi vagy országos környezetvédő szervezetek akcióihoz.
- **Környezeti-természeti értékek feltárását bemutató szakkörök.**
A szakkör, a kutató típusú, önállóan vizsgálni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színtere. A környezetvédelmi szakkörökön belül lehetnek tematikus szakkörök is.
- **Bekapcsolódás megyei, országos természetismereti vetélkedőkbe, versenyekbe.**
- **Az egész iskolai életre ható, átfogó környezeti nevelési projektek szervezése.**
Egy-egy környezetvédelmi problémát, témakört dolgozzanak fel önállóan a tanulók, egy tanár vezetése mellett. Pl.: tanulók felmérést végezhetnek az iskolai víz-, fűtés-, világításrendszerről, az ezzel kapcsolatos költségekről, elkészíthetik a csepegtető csapok térképét, kutathatják a hulladék kezelési módjait, az irodaszerek beszerzési módját és egészségkárosító hatásait, felhasznált mennyiségét stb. A megszületett eredmény rögzítésének formája sokféle lehet (szakmai dolgozat, rajz, fotó, irodalmi alkotás), amelyet kiállításon mutathatunk be, vagy sajtóban közzétehetünk.
- **Egészségvédő és környezetvédő szokások kialakítása.**
A környezeti nevelés programban rögzíthetjük, hogy kisiskoláskortól folyamatosan milyen szocializációs, környezetbarát szokásokat alakítunk ki.

- **Környezetvédelmi akciók szervezése.**
Hulladékgyűjtés, parlagfű szedés, a lakosság felvilágosítása, levegőszennyezettség monitorozása, játszótér karbantartása, tiszta, rendes osztály akció stb.
- **Nyári táborok, iskolai kirándulások.**
Érdemes olyan természetkutató tábort tervezni, ahol nem csak ismereteket szereznek tanulók, hanem konkrét gyakorlati problémát is megoldhatnak (pl. monitorozás, élőhely helyreállítása, térképezés, mérések stb.). Kirándulásokat szervezzünk, egy- vagy többnapos tanulmányutat egy-egy konkrét téma részletesebb megismerésére, egy-egy terület, táj megismerése céljából. Ellátogathatunk kisebb-nagyobb gyerekcsoportokkal tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadasparkokba, botanikus kertekbe, múzeumokba.
- **Bekapcsolódás a települési környezet szépítésébe.**
- **Kiállítások rendezése:** nyitott, a nagyközönség által is látogatható környezetvédelmi kiállításokat is rendezhetünk (pl. szemétszobrászat, természeti értékek, helyi problémákat bemutató kiállítás). (lehetőség a környező iskolákkal való kapcsolattartásra)
- **Iskolai kiadvány-színvonalas szakmai kiadványsorozat megjelentetése.** A tanulói műhelyekben, egyéni feladatokként végzett munka fontos elismerése, megismertetése másokkal.
- **Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel** – Találkozzák a tanulók a helyi és országos környezet- és természetvédő civil szervezetekkel, ifjúsági tagozatként aktívan be is kapcsolódhatnak. Valamelyik nemzeti park, vagy társadalmi szervezet segítségével szervezzünk a gyerekeknek természetvédelmi akadályversenyt. A felügyelőségek, vagy környezetvédelmi cégek bevonásával műszeres vizsgálatokat is végezhetünk (pl. zajszint, talaj-, levegőszennyezettség).
- **Környezetvédelmi versenyekbe bekapcsolódás és folyamatos aktív részvétel** “Pöttyös” hulladékhasznosító országos pályázat, SIÓ országos rajzpályázat-fokozottan védett fajok megismertetése.

12. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

Az értékelés és minősítés természetes kísérője a tanítási-tanulási folyamatnak, pedagógusaink törekednek arra, hogy ne kísérje túlzottan feszült légkör. A tényszerű, tárgyilagos és igazságos értékelés alapkövetelmény, ennek biztosítása nevelő-oktató munkája során minden pedagógusnak kötelessége.

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az 1-8. osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével az osztálytanító ill. osztályfőnök végzi.

Tanulóinknak a tanulmányi, kulturális és sport versenyeken elért eredményeit dicsérettel ismerjük el.

Az iskolában a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Az értékelés és minősítés szempontjai	Magatartás érdemjegy, osztályzat			
	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Rossz (2)

1.	A tanuló fegyelmezettsége	Nagyfokú, állandó, másokra pozitívan ható	Megfelelő	Másokat zavaró, kifogásolható, gyenge, ingadozó, de igyekszik javulni	Erősen kifogásolható, másokat erősen zavaró, negatív
2.	A tanuló viselkedéskultúrája, hangneme	Kifogástalan, példaértékű, tisztelettudó, udvarias	Megfelelő	Udvariatlan, nyegle	Durva, romboló közönséges, goromba
3.	Hatása a közösségre, társas emberi kapcsolatai	Pozitív, aktív, segítőkész, jóindulatú, élen járó, kezdeményező	Részt vesz a közösségi életben, de befolyást nem gyakorol arra, jóindulatú	Nem árt, ingadozó vagy közömbös, vonakodó	Negatív, goromba, ártó, lélektelen, megfélemlítő
4.	Házirend betartása	Betartja, arra ösztönöz	Néha hibázik	Részben tartja be	Sokat vét ellene
5.	Felelősségérzete	Nagyfokú	Időnként feledékeny	Ingadozó	Felelőtlen, megbízhatatlan

A tanuló szorgalmának értékelése és minősítésének követelményei, szempontjai

Az értékelés és minősítés szempontjai		Szorgalom érdemjegy, osztályzat			
		Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Hanyag (2)
1.	Tanulmányi munkája	Céltudatosan törekvő, odaadó, igényes a tudás megszerzésére	Figyelmes, törekvő	Ingadozó	Hanyag, lassító
2.	Munkavégzése	Kitartó, pontos, megbízható, önálló, lankadatlan	Rendszeres, többnyire önálló	Rendszertelen, hullámzó, önállótlan	Megbízhatatlan, gondatlan
3.	Kötelességtudata	Kifogástalan, precíz	Megfelelő, néha ösztökélni kell	Felszerelése gyakran hiányos	Felszerelése többnyire hiányos, szinte nincs
4.	Tanórákon kívüli információk felhasználása, többletmunkája	Rendszeres, érdeklődő	Ösztönzésre dolgozik	Ritka	Egyáltalán nem

A tanuló teljesítményének minősítése és annak formái

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít, vagy
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy

- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy
- iskolai illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön eredményesen részt vesz, vagy
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesíti

Az iskolai jutalmazás formái:

- a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:
  - szaktanári dicséret
  - osztályfőnöki dicséret
  - igazgatói dicséret
  - nevelőtestületi dicséret
- b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók tanév végén
  - szaktantárgyi teljesítményéért
  - példamutató magatartásáért
  - kiemelkedő szorgalmáért, dicséretben részesíthetők.

A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell vezetni.

- c) Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
- d) Az iskolai szintű versenyek első három helyezettjei szaktanári dicséretben részesülnek.
- e) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, pályázatokon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- f) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást, tanúsító közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Fegyelmező intézkedések:

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy
- a tanuló házirend előírásait megszegi, vagy
- igazolatlanul mulaszt, vagy
- bármely módon árt az iskola hírnevének, figyelmeztetésben lehet részesíteni.

Az iskolai figyelmeztetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés
- osztályfőnöki figyelmeztetés
- igazgatói figyelmeztetés
- nevelőtestületi figyelmeztetés

Az iskolai figyelmeztetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben (a vétség súlyára való tekintettel) el lehet térni.

A figyelmeztetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A jutalmazásokat illetve a figyelmeztetéseket a magatartás és a szorgalom osztályzatok megállapításánál figyelembe kell venni, és attól csak a nevelőtestület határozata alapján lehet eltérni.

A jutalmazások és a figyelmeztetések minden esetben a tájékoztató füzet mellett az osztálynaplóba is kerüljenek beírásra, akitől és amikor a tanuló kapta.

A jutalmazási és figyelmeztetési fokozatokat a tanév elején a tanulókkal és a szülőkkel ismertetni kell.

13. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Elvei:

- magas színvonalú, hatékony tanítási óra
- a tanulók előzetes tanulási motivációjának felkeltése különböző módszerekkel
- a tanítás megértése képességének fejlesztése
- a tanuló általános tanulási képességeinek fejlesztése
- a tanuló kitartásának, szorgalmának erősítése
- a tanuló reális ismerete saját tanulási képességeiről
- a tanulás szeretetének kialakítása
- segíti a folyamatos ismeretszerzést
- segíti az összefüggések meglátását
- segíti az ismeretek elmélyítését
- növeli a szókincset, kifejezőkészséget
- differenciálás lehetőségei
- optimális szervezeti keretek, órarend biztosítása

Formái:

1. Írásbeliség

- alsó tagozaton nagyobb hangsúlyt kap (betűalakítás, írástempó, számolási készség fejlesztése)
- felső tagozaton már kevésbé kerül előtérbe.

2. Szóbeliség:

- alsó tagozaton bevezető jellegű (verstanulás, tartalom)
- felső tagozaton nagy hangsúllyal szerepel. (szakkifejezések, fogalmak, önálló összefüggő megfogalmazás)

A tanulók által elkészített írásbeli feladatokat rendszeresen ellenőrizzük.
Szóbeli felkészültségüket folyamatosan számon kérjük.

14. A tanulók esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért *iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését.* E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítségének formái:
  - ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
  - tankönyv-vásárlási támogatás biztosítása,
  - tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
  - kedvezményes ebéd biztosítása,
  - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.

- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmód-program keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott *gyermek- és ifjúságvédelmi felelős* végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Feladatai közé tartozik az iskola egészségnevelési programjának segítése.

A tanulási esélyegyenlőség biztosításának elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánknak (a fenntartóval, a családdal, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
  - a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
  - a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
  - adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, iskolánk befogadó intézmény

Folyamatosan gondot fordítunk a hátrányok enyhítésére. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazza tantestületünk:

- Az osztályfőnökök ismerjék meg a tanulók szociális helyzetét még az első év elején.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra.
- Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.
- A problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.
- Az iskolaorvos, a védőnő és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

Iskolánk befogadó intézmény, mert pedagógiai programunkban megjelennek a differenciált és az egyéni fejlődést biztosító módszertani eljárások. Az iskola vezetése és tantestülete felvállalja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását, számukra személyre szabott értékelési és követési rendszert biztosítunk.

15. Hagyományaink

Az iskola mindenkori vezetése törekszik a meglévő hagyományok megőrzésére, fejlesztésére és újjak létrehozására.

• Tanévnyitó ünnepség, elsősök fogadása	Felelős: humán munkaközösség tagjai
• Szüreti Piknik	Felelős: alsós munkaközösség-vezető
• Szüreti mulatság	Felelős: nevelési munkaközösség-vezető
• Családi nap	Felelős: nevelőtestület
• Jön a Mikulás!	Felelős: Diákönkormányzatot segítő tanár
• Mikulás járási sakkverseny Érmek, serlegek	Felelős: reál munkaközösség-vezető
• Köztársaság kikiáltása emlékezés	Felelős: humán munkaközösség
• Falu karácsony	Felelős: alsós munkaközösség
• Karácsonyi koncert (tagiskola)	Felelős: nevelőtestület
• Fenyőünnep	Felelős: mindenkori 3. osztályos osztálytanító és napközi vezető
• Farsang	Felelős: Diákönkormányzatot segítő tanár
• Szavalóverseny (iskolások, óvodások)	Felelős: alsós munkaközösség-vezető
• Petőfisek bálja, Bálint Bál	Felelős: iskolavezetés, alapítvány, szülői szervezet és a felkért pedagógusok
• Elsős leszek én	Felelős: alsós munkaközösség
• 1848/49-es forradalom és szabadságharc iskolai szintű megemlékezés	Felelős: humán munkaközösség
• “Heted hét országon túl...” járási mesemondó verseny Jutalomkönyv, könyvutalvány	Felelős: alsós munkaközösség
• “Szép beszéd” járási prózamondó verseny Jutalomkönyv, könyvutalvány	Felelős: humán munkaközösség
• Petőfi hét	Felelős: nevelőtestület
• Falu napok	Felelős: nevelőtestület
• Bálint hét	Felelős: nevelőtestület
• Idegen nyelvi hetek	Felelős: humán munkaközösség
• Színházi délután	Felelős: tagintézmény-vezető, munkaközösség-vezetők
• Tanévzáró ünnepség és ballagás	Felelős: 7. osztály és humán munkaközösség

Jutalom könyvet kapnak a következők: kitűnő bizonyítványért, magatartásért, szorgalomért, közösségi munkájáért, év diákja, év sportolója, év tanára, Bálint Sándor díj

Szeged, 2018. augusztus 27.

A Szegedi Petőfi Sándor Általános Iskola nevelőtestülete nevében:

Winkler Andrea

Winkler Andrea
intézményvezető

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Szegedi Petőfi Sándor
Általános Iskola

6727 Szeged, Benczúr Gyula u. 29.

MELLÉKLETEK

2018

1. SZÁMÚ MELLÉKLET

NÉHÁNY SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ TECHNIKA,
VISELKEDÉSKULTÚRA TÉMAKÖR
OSZTÁLYTANÍTÓK ÉS OSZTÁLYFŐNÖKÖK SZÁMÁRA

Játékok

1. Önismeret-társismeret

- Harmadik osztályos kortól játszhatjuk. Emberi tulajdonságokat gyűjtünk. Osztályfőnöki órán cédulára írt fogalmakat kalapba vagy papírdobozba dobjuk. Sorsolással először a harmadik, másodszer az ötödik, harmadszor a hetedik stb. gyermeket megkérjük, hogy húzzon egy cédulát, olvassa el, értelmezze a szót. Milyen emberre használják ezt a kifejezést? Találjon ki egy élethelyzetet.
- A tanár diktál a gyermekeknek 30 emberi tulajdonságot. A tanulók húzzák alá azokat a szavakat, amelyeket magukra is jellemzőnek tartanak. Ezután a rájuk jellemző szavakat gyakorisági szempontból számozzák meg. (nagyon jellemző szó elé írjanak egyest, jellemző elé kettést, ritkán elé hármast.). A negatív tulajdonságokat ugyanúgy megszámozzhatjuk. Végül aki akarja az osztály előtt ismertetheti saját tulajdonságlistáját.
- A tulajdonságok vására: Az előző játékot úgy is folytathatjuk, hogy jó tulajdonságokat vásárolhat mindenki, olyan amilyen szeretne lenni. E szavakat írja az eddigiektől eltérő színnel. Rossz tulajdonságokat, pedig kihúzhatja. Amennyiben cédulával játszunk, akkor visszaadhatja, amennyiben szeretne tőle megszabadulni.

2. Önmegfigyelési játék

A tanulók a velük történt események közül (1 hétre visszamenően) az egyik oszlopba azokat írják, amelyekkel elégedettek, egy másikba azokat, amelyek miatt elégedetlenek magukkal.

3. Énideál-játék

“Szívesen lennék” – “Soha nem lennék” játék, beszélgetés.

4. Ki vagyok én? – játék

Fejezd be az alábbi mondatokat:

- Nagyon meg volnék elégedve, ha .....
- Arra vágyom, hogy .....
- Nekem az legfontosabb .....
- Elhatároztam, hogy .....
- Boldoggá tenne, ha .....
- Nem szeretném, ha .....

Viselkedéskultúra témakörei

1. Üdvözlés, megérkezés, köszönés, megszólítás (pontosság, kopogás, tegezés, magázás, kézfogás, bemutatkozás)
2. Viselkedés (utcán, színházban, hivatalos helyen, boltban, szórakozóhelyen; a közlekedés és szabályai – gyalogosan, kerékpárral, tömegközlekedési eszközökön)
3. Kulturált étkezés (iskolai ebédlő, étterem, rendezvényeken, a terítés alapszabályai)
4. Öltözködés (alkalomhoz illő viselet; iskolában, színházban, ünnepségeken, körömfestés, hajfestés, smink, sapka viselése), ápoltság, tisztaság

5. Tisztelettudó viselkedés (felnőttekkel, társakkal, idősekkel, kisebbekkel, fiúkkal, lányokkal, udvariasság, önzés, önzetlenség, elismerés, mások kihasználása)
6. Telefonhasználat egyedül és társaságban, levelezés, internetes levelezés, chat, közösségi oldalak
7. Személyes kommunikáció (stílus, hangnem, vita, konfliktusok és megoldásaik, konfliktuskezelés)
8. Tisztaság és rend igénye magunkra és környezetünkre nézve (tanterem, mosdó)
9. Tolerancia, egymás elfogadása, másság, azonosság, empátia, elfogadás, kiközösítés, együttműködés

Konfliktus megoldási technikák

A személyiségfejlés fontos része, hogy a gyermek megismerkedjen a felnőttek és a gyermekek világát jellemző konfliktusokkal. A konfliktus a lelki élettel együtt járó jelenség. A kérdés, hogy hogyan oldják meg őket a szüleik, a rokonaik, a kortásaik, a filmbéli, az irodalomban lévő szereplők. Megközelíthető bábjáték, szerepjáték, drámajáték, életjáték, szituációs játék keretében.

Fontos tisztázni, hogy ki mit ért konfliktuson. Milyen formáival találkozott? Mit tart az erőszakról, az agresszióról?

A szorongás, a félelem

Az érzelmi kiegyensúlyozottságból és kiegyensúlyozatlanságból lehet kiindulni.

Ki mitől félt és fél ma is. Miért?

Mi a félelem alapja? Miben különbözik a szorongástól?

(Felhasználható irodalom: R.Z Penrifay: Szorongás, fóbiák, pánik Medicina, 1998)

A konfliktus és a félelem feldolgozását pszichikumunkban végezzük

Belső vagy / és külső párbeszédünk útján. (Önképzésszerűen feldolgozható: P.E. Butler: Párbeszéd önmagunkkal. Hunga-Print.)

A konfliktusmegoldás másik módszere az autogén tréning (koncentrált önellazítás) gyermekek számára.

A társas szerepek jelentősége életünkben

Kiindulhatunk a családtagok szerepeiből. Mi az apa, az anya, a gyerek szerepe. Egy szerep milyen feladatokkal jár? A felnőtt szerep előnyei, hátrányai? Milyen a női, a férfi, a tanári, a diák szerep? Egy embernek (az anyának) hány szerepe van? Hogyan sajátíthatjuk el szerepeinket? Mit jelent az, hogy szerepkonfliktus, szerepcsapda? A gyermekek saját élményeiket mondják el, és közösen beszéljék meg, hogy ki hogyan gondolja. Eljátszhatják a családtagok egy napját. Pl. Ki gondoskodik a vacsoráról? Ez milyen feladatokkal jár?

Irodalom: Keményné: Bevezetés a pszichológiába. Tk. (status szerep)

2. SZÁMÚ MELLÉKLET

**BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL
ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG**

Folyamatterv

A folyamat neve:

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Definíció:

A gyenge szociális képességű tanulók akadályozzák saját és osztálytársaik eredményes tanulását. Ezért iskolánkban a magatartási és beilleszkedési problémákkal küzdő tanulókkal kiemelten foglalkozunk.

Feladat:

Feltérképezni osztályonként ezeket a tanulókat, kideríteni, hogy mi okozhatja ezt a problémát. Szülővel, osztályfőnökkkel, gyermekvédelmi felelőssel, ha kell, szakemberrel együttműködve igyekszünk egységes neveléssel segíteni a problémán. Mivel nevelésünk alanya a gyermek, együttműködési készségének erősítése nélkülözhetetlen ebben a folyamatban. A gyerekek saját iskolai közösségük is erősen hat, ezért az osztályközösség ill. a DÖK együttműködésére is építünk.

Helyzetelemzés:

- osztályonként a magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulók felmérése
- magatartási zavarok típusainak összegyűjtése, csoportosítása (agresszió, hiperaktivitás stb.)
- az osztályban tanító tanár tapasztalatainak kicserélése
- a házirend magatartásra vonatkozó szabályzatainak összegyűjtése, elemzése olyan szempont alapján, hogy mennyire fedí le a magatartási rendellenességeket
- az osztály viszonyulásának elemzése a magatartási gondokkal küszködő tanulókhöz, megfigyelési, szociometriai felmérés stb. alapján
- szakértők (pszichológusok, pszichiáterek) véleményének kikérése, meghallgatása

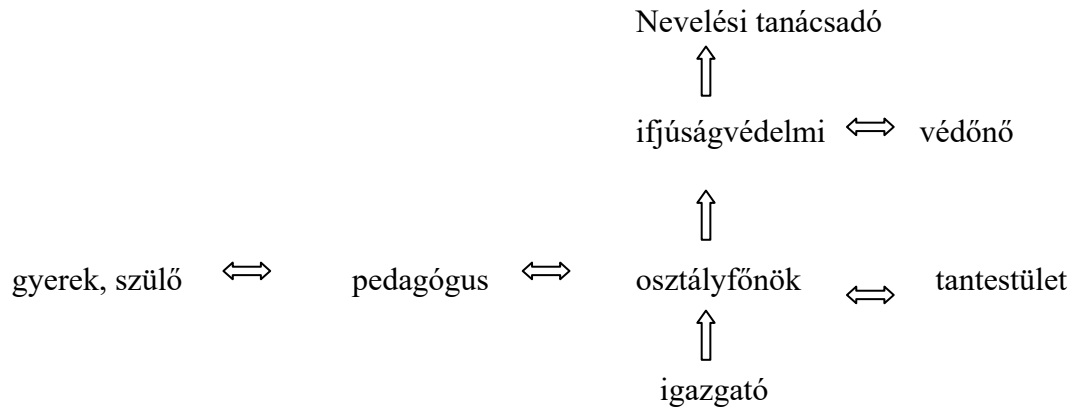
Felelős:

- osztályfőnök
- szaktanár
- gyermekvédelmi felelős

Döntés:

- egységes eljárások kidolgozása, egymás munkájának segítése
- az osztályközösség rendszeres, következetes ellenőrzése, hogy a megbeszélte eljárásoknak, szabályoknak megfelelően végzik-e tevékenységüket
- az osztályfőnök figyeli, és nem engedi perifériára szorulni a nehezen beilleszkedő gyerekeket, pl.: különböző megbízatással, stb.
- a jelzőrendszeren keresztül az információk átadásának biztosítása

- folyamat:

- folyamatosan szembesíteni tevékenységével önértékelés útján
- tehetségük kibontakozásának segítése

Végrehajtás

- egyéni beszélgetés
- beszélgető kör
- osztályfőnöki – és tanítási órák
- kineziológiai szűrés
- szakkörök, szabadidős tevékenységek biztosítása
- folyamatos kapcsolattartás és együttműködés a szülőkkel
- a személyiség erősítése (önismeret, konfliktuskezelés stb.)
- amiben tehetséges, lehetőséget adni annak kibontakozásához, hogy a sikerélmények más területen is erőt és lendületet biztosítsanak

Felelős:

- osztályfőnök
- szaktanár
- gyermek – és ifjúságvédelmi felelős

Határidő:

Folyamatos

3. SZÁMÚ MELLÉKLET

TEHETSÉGGONDOZÁS, KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

Folyamatterv

A folyamat neve:

Tehetséggondozás, képességfejlesztés

Definíció:

Iskolánk egyik fő alapelve, hogy minden gyermek érje el azt a maximumot, amelyre képességei lehetőséget nyújtanak. A gyerekekkel együttműködve és segítve igyekszünk feltérképezni beállítottságukat, hajlamaikat, s azt fejlesztve adunk sikert, önbizalmat a többi terület fejlesztésére.

A tehetséggondozás területei:

- szaktárgyi órák
- szakkörök
- versenyek, vetélkedők
- levelező versenyek
- sportkör
- iskolai ünnepségeken való részvétel

Részlépések:

1. Szaktárgyi órákon:

- differenciált tanulásszervezéssel segítjük a tehetséges tanulókat
- szorgalmi feladatokkal
- könyvtári kutató munkákkal
- kiselőadásokkal
- csoportbontással

Az idegen nyelvet csoportbontásban, képességek szerint differenciáltan oktatjuk. A csoportok év végén átjárhatók, a másik csoportba kerülés egyéni elbírálás és szülői egyeztetés után történik.

Felelős: szaktanár

Határidő: folyamatos

2. Szakkörök:

A szakkör indításáról, a felmerülő igények, és az iskolai lehetőségek figyelembe vételével minden tanév elején a nevelőtestület dönt. Az igény felmérést az osztályfőnökök végzik el az előző tanév végén. A diákönkormányzatnak és a szülőknek javaslattételi joguk van. A szakkörbe való jelentkezés szülői beleegyezéssel történik.

Felelős: szaktanárok

Határidő: folyamatos

3. Versenyek vetélkedők:

- év elején érkező versenylehetőségeket **a munkaközösség-vezetők** gyűjtik össze
- tájékoztatják a kollegákat a lehetőségekről, határidőkről
- a **szaktanárok** leadják benevezéseiket – a tanulók nevét, a csoporttagok névsorát felkészítő tanárok nevét, stb.
- **a munkaközösség – vezetők** elküldik a benevezéseket

Ha több jogos jelentkező is lenne, helyi versennyel döntjük el, kit küldünk a városi versenyre. Ennek szervezője a munkaközösség.

- A **szaktanárok** különböző szervezeti formában (tanóra, szakkör, korrepetálás) készítik fel a tanulókat a versenyekre
- Az eredményt beírják a dokumentációba

Határidő: folyamatos

4. Az országos levelező versenyek:

Lehetőségeiről év elején tájékoztatjuk a szülőket és a tanulókat, majd a jelentkezőket folyamatosan figyelemmel kísérjük, s ha kell segítjük őket a sikeres megoldásban.

5. Városi szervezésű szakkörök:

A szaktanárok év elején a tehetséges tanulókat a városi szervezésű szakkörökbe irányítják pl.: Százszorszép Gyermekház szakköreibe

6. Pályaválasztás:

Az eredményes pályaválasztás érdekében év elején a 8-os osztályfőnök tájékoztatja a szülőket a középiskolákban szervezett, felvételi előkészítő foglalkozásokról.

7. Iskolai sportkör:

Versenyein (területi és városi versenyek) lehetőséget nyújtanak a sportolni vágyóknak, s a tehetséges tanulókat a városi szakosztályokba irányítjuk.

8. Iskolai ünnepségek, hangversenyek

Iskolai ünnepségeken, hangversenyeken, műsoros eseteken fellépési lehetőséget biztosítunk a tehetséges tanulók számára (versmondás, tánc, ének, zene).

Felelős: minden terület adott szaktanára

Határidő: folyamatos

4. SZÁMÚ MELLÉKLET

GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM

Preventív ifjúságvédelem

- A beilleszkedési, magatartási zavar észlelése
A konkrét tünet és tünet együttes:
  - Mióta tapasztalható
  - Mikor (órán, tanórán kívül)
  - Milyen feltételek között (ki, kik jelenlétében, milyen tevékenység közben, mely szituációban)
  - Milyen formában jelenik meg
- Megjelenési formák lehetnek
Ellenséges, agresszív viselkedés (szóbeli és vagy fizikai agresszió), dac, hazudozás, lopások, narcisztikus magatartás, csavargás, tanulási kudarcok, visszahúzódozó viselkedés, extrém fáradtság, különállók, peremhelyzetbe sodródott.
- Feltételezett oki háttér feltárása
A közvetlen vagy a gyermek életelözményében már benne rejlő távolabbi okok megtalálása

Lehetséges okok

- Intézményváltás: óvodából iskolába történő átmenet, másik iskolából átkerült gyermek
- A családban hirtelen beállt változások: válás, a szülők tartós betegsége, a szülő halála, munkanélküliség, elhagyás, testvér születése.
- A családban tartósan jelenlévő hatások. Szegénység, elszegényedés, csonka család, örökbefogadás, diszharmonikus családi légkör, a szülők nevelési stílusból eredő kedvezőtlen hatások, testi fenyítés, szülői alkoholizmus, elhanyagolás, lumpen környezet.
- Gyermek szempontjából: magzati, szülési-, újszülöttkori ártalmak fellelhető hatásai (hiperaktivitás, diszlexia, epilepszia), újonnan kialakuló betegségek, tanulmányi munkában kortárs csoporttal való kapcsolat, idősebb testvér deviáns viselkedése.
- Nem megfelelő pedagógiai eljárások alkalmazása

A beilleszkedési, magatartási nehézség megszüntetésére irányuló nevelési tevékenység megtervezése

- Az előforduló viselkedészavar mögött az “üzenetre” is figyeljünk, ne csupán a konkrét eseményekre
- A gyermek személyiségének minél alaposabb ismerete nagyon lényeges
- Fontos feltérképezni, kikkel tudunk együttműködni a gyermek érdekében
- Konkrét viselkedészavar megfogalmazása (Segítő beszélgetés. Értő figyelem. A pedagógus őszinte érzelmnyilvánítása. A gyerek érezze a támogató szándékot. A gyermek személyét nem azonosítjuk a megoldandó problémával, csak maga a viselkedés szorul módosításra)
- Figyelünk kell az iskolai szituációkat ugyan nem zavaró, túlságosan visszahúzódozó, elkülönülő viselkedésű gyerekekre is, mert ez ugyan csak nagyon kedvezőtlen személyiségalkulás, ami szintén módosításra szorul.
- Igyekszünk felderíteni a gyermek viszonyát a gondot jelentő viselkedéshez és felkelteni érdeklődését a helyzet megoldására.
- A segítő beszélgetés során kiderítjük kedvezőtlen magatartásának indítékai mellett kielégítendő szükségleteit is.

A pedagógus a gyerekekkel együttműködve, közösen keresi a megoldást.

További teendők

- A gyermek saját aktivitásának ösztönzése, őt érdeklő tevékenységekkel való megbízással, ami által sikerélményhez jut.
- Egyéni fejlődési program szerinti haladás a tanulmányi hátrányok leküzdésére.
- Olyan elfoglaltságot találni a gyermek számára, amiben igazán kedvét leli, kibontakozhat általa (szakkör, sportolás).
- A kívánt viselkedést elismerő, megerősítési eljárás gyakoribbá tétele, ami által a gyermek önbizalma nőhet.
- Ha elmarasztalásra, következményes büntetésre van szükség a negatív megnyilvánulás, iskolai házirendbe ütköző cselekedet miatt, azt segítő formában a gyerekekkel beláttatva tegyük!

Az oki háttértől, indítékoktól, szükségletektől függően változnak a további lépések egymással párhuzamosan vagy felcserélhető sorrendben is a különböző színtereken.

- A beilleszkedési, magatartászavar gyakran konfliktus formájában jelentkezhet:
  - pedagógus-gyermek (itt érdemes pedagógiai eljárásainkat, tanítási módszereinket is felülvizsgálni)
  - gyermek-gyermek
  - adott gyermek-osztályközösség vonatkozásában.

Ha célravezetőnek érezzük, vonjuk be a társakat, osztályközösséget a probléma megoldásába (megbeszélés, illetve a társak megnyerése a segítséghez, az együttes tevékenységek szervezéséhez).

Érdemes alkalmazni a problémamegoldó eljárást, ami a gyerekek későbbi, felnőtt életében is hasznos lehet.

Lépései

- A probléma azonosítása
- Lehetséges megoldások összegyűjtése
- A javaslatok értékelése
- A kölcsönösen elfogadható, legjobb javaslat kiválasztása
- A döntés végrehajtási módjának meghatározása
- Utólagos értékelés

A beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek gyakran kedvezőtlen közösségi pozíciójuk miatt peremhelyzetbe sodródnak. Ezen a helyzeten még a következő eljárások módosíthatnak kedvező irányba:

- cselekedtető élethelyzetek, élményszituációk megélése a társakkal együtt, közösségi programok szervezése
- szociális készségek élményszintű elsajátítása mentálhigiénés foglalkozáson
- szükség lehet a megfelelő eredmény elérése érdekében arra is, hogy pedagógus kollegákat vonjunk be a megoldás folyamatába
- nagyon fontos a szülői háttér, érzelmi támasznyújtás, segítség is a viselkedészavar megoldásában
- szülőkkel való beszélgetés, együttműködés kialakítása (családlátogatás, fogadóóra)

Ha a gyermek magatartászavarának oka hátrányos helyzetűvé és/vagy veszélyeztetetté válik, védő-, óvóintézkedések megtétele szükséges (étkezéstámogatás, gyermekjóléti szolgálat, családsegítő, családterápia, gyámügy, pártfogó felügyelet)

Ha a gyerek beilleszkedési, magatartási nehézsége szervi okra, részképesség zavarokra vagy egyéb általunk nem hozzáférhető, mélyebb okra vezethető vissza, a megfelelő szakember bevonása is elengedhetetlen. (orvos, pszichológus, logopédus)

5. SZÁMÚ MELLÉKLET

TANULÁSI NEHÉZSÉGEK ENYHÍTÉSE,
FELZÁRKÓZTATÁS

A folyamat neve:

Tanulási nehézségek enyhítése, felzárkóztatás

Definíció:

Iskolánk egyik fő alapelve, hogy minden gyermeket hozzásegítsünk ahhoz, hogy képességeinek megfelelően a legjobb eredményt elérhesse. A lehetőségekhez mérten módszerekben, a tanulás ütemében a legnagyobb mértékben igazodunk a tanulók egyéni fejlettségéhez, segítjük a diákokat a számukra legmegfelelőbb önálló tanulási technikák megtalálásához.

Feladat:

Év elején megfigyeljük, feltérképezzük a lemaradó tanulókat, megvizsgáljuk, mi lehet az oka a kudarcoknak, nehézségeknek, lemaradásnak. Kérdőív segítségével felmérjük tanulási motivációjukat, tanulási technikájukat. Az eredmények alapján felzárkóztató tervet készítünk. A minimum követelményekre koncentrálna csökkentjük ezen tanulók tananyagát, s ezt a tanmenetben rögzítjük.

Az osztályfőnöki tanmenetben kiemelt terület az eredményes tanulás feltételének, szokásrendjének megismertetése.

A szaktanár tanmenetében helyet kap a szaktantárgy tanulási technikájának megtanítása.

Felelős: osztályfőnök, szaktanárok, munkaközösség-vezetők

Határidő: szeptember vége.

Területei:

- tanítási órán, differenciált tanulásszervezés
- korrepetáláson egyéni fejlesztés
- napköziben önálló tanulás segítése
- tanuló párok szervezése
- tanulmányi verseny osztályok között
- tanulás tanítása, tanfolyam szervezése

Részlépések:**Kompenzáció:**

- lassabb haladási ütem, a minimum követelményekre koncentrálna
- gyakorló feladatok adása, következetes ellenőrzése

Tanulási szokások fejlesztése:

- munkamoráljuk fejlesztése (rendszeresség, fegyelmezett munkavégzés, feladattudat stb.)

Pozitív viszonyulás kialakítása:

- képességeikhez mért feladatokkal sikerélményhez juttatás
- önálló feladatmegoldásokra biztatás, folyamatos pozitív megerősítés
- motivációjuk növelése önértékeléssel, önbizalmuk erősítésével, pozitív énképük elősegítésével
- felelősségtudatuk növelése elért eredményeikkel kapcsolatban

Rásegítés, tanulási technikák tudatosítása:

- osztályfőnöki órán tudatosítjuk az eredményes tanulás feltételeit
- tanulási technikák, módszerek megtanítása, gyakoroltatása
- lényegkiemelés, jegyzetkészítés megtanítása, gyakoroltatása
- vázlatok, rajzok, ábrák fontosságának beláttatása
- folyamatosan figyelemmel kísérjük, segítjük tanulási szokásaikat, technikájukat
- konzultáció a szülőkkel az otthoni segítséssel kapcsolatban
- szakemberhez irányítás

Szocializációs készségük fejlesztése:

- egyéni viselkedési problémák korrigálása-, óvó, biztató jellegű tanítás
- önszabályozó képességük fejlesztése-, önértékeléssel-, esetmegbeszéléssel
- együttműködési készségük erősítése

6. SZÁMÚ MELLÉKLET

A SZOCIÁLISAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK SEGÍTÉSE

Meghatározás

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket szociális tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben. Feladatunk segíteni minden hátrányos helyzetű, de különösen a szociálisan hátrányban lévő tanulót képességeinek kibontakoztatásában.

Iskolánkban a szociálisan hátrányos tanulókkal kapcsolatos feladatokat a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős hangolja össze. Helyzetfelmérés után meghatározzuk a tevékenység célját, éves ütemtervet, valamint a lehetőségek számbavételével a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformát.

Helyzetelemzés

Iskolánkban is megfigyelhető, hogy évről évre nő a szociálisan hátrányos tanulók száma. Adódik ez abból, hogy gyorsan változik a családok helyzete, munkanélkülivé válnak a szülők, csökken a jövedelmük, szétbomlanak a családok. Iskolánkban viszonylag kevés az értelmiségi szülő, ezért a tanulónak a tanuláshoz való pozitív viszonyulásának kialakítása is fontos feladat.

- a tanév elején, osztályonként összegyűjteni a hátrányos tanulókat
- a családi hátrányok csoportosítása
  - a) családi mikrokörnyezet:
    - a család gazdasági helyzetéből adódó lakásviszonyok
    - túlságosan alacsony egy főre eső jövedelem
    - a kulturális helyzet (a szülők alacsony iskolázottsága, a kultúra megbecsülésének hiánya a művelődés és az önművelődés lebecsülése stb.)
    - családi hagyományok (hagyományokon alapuló kapcsolatok a családon belül és kívül, vallási, erkölcsi, szociális hagyományok, nevelési hagyományok stb.)
    - a család élete, a családtagok magatartása (keves közös élmény a szülőkkel, helytelen nevelési módszerek, a gyermek nem megfelelő helyzete a családban, a szülők kifogásolható erkölcsi magatartása, az iskola munkájának lebecsülése közömbösség vele szemben, rendezetlen életmód)
  - b) családi házon kívüli környezet
    - az utca, lakóközvet negatív hatásai
    - helytelen viszony, kapcsolat kifogásolható magatartású erkölcsű gyermekcsoportokkal, felnőttekkel
  - c) iskolai környezet
    - az oktatási intézmény hiányos tárgyi, személyi ellátottsága
    - az iskolába naponta távolról való bejárás
    - a tanítás hatékonyságának alacsony színvonala
    - helytelen nevelői magatartás
    - rossz tanár-diák viszony
    - a tanulók értékelésének, minősítésének merev módszerei
    - a tanuló nem megfelelő helyzete a különböző közösségekben
- családlátogatás tapasztalatainak összegyűjtése
- adatlapokon az adatok rögzítése

Felelős

Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnök

Határidő

szeptember, október

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják

A gyermekvédelmi felelős tevékenységi területe

- segítségnyújtás arra, hogy a gyermek tanulószobai vagy napközis ellátásban részesüljön
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleten, fogadóórán, családlátogatáson, a gyermekvédelmi felelős fogadóóráin
- helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése
- gyermekvédelmi szervezetek segítségnyújtási lehetőségeiről a család tájékoztatása
- a tankönyvtámogatás mértékének a meghatározása, könyvtári ill. használt könyvek igénylésének biztosítása
- táborozások, kirándulások költségeihez hozzájárulások szervezése, pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon
- ha szüksége gyermekvédelmi hatóságok felé jelentés elkészítése
- kapcsolattartás az osztályfőnökkel
- külső előadók segítségének a megszervezése

Az osztályfőnök tevékenységi területei

- az osztályközösség erősítése, különös figyelemmel kísérve a szociálisan hátrányos tanulókat, hogy ne szoruljanak a perifériára
- szülőértekezleten a szülőkkel nevelési problémák megbeszélése, szükség esetén a nevelési szokás bővítése
- felzárkóztató ill. tehetséggondozó programok szervezése szaktanárok bevonásával

Külső szakember igénylése, tevékenységi területeik

- önismereti csoportok létrehozása, működtetése a nevelési tanácsadóval együtt
- drog- és bűnmegelőzési programok szervezése
- mentálhigiénés programok szervezése

A célkitűzések értékelése

Folyamatosan figyelemmel kísérni, hogy a választott eljárás segíti-e a célkitűzések elérését. Év végén a program értékelése, mennyire járult hozzá a cél megvalósításához.

7. SZÁMÚ MELLÉKLET

KÖRNYEZETVÉDELMI JELES NAPOK

február 1.	A Tisza Élővilágának Emléknapja
február 2.	A Vizes Élőhelyek Világnapja
március 22.	A Víz Világnapja
március 23.	Meteorológiai Világnap
április 22.	A Föld Napja
május 10.	Madarak és Fák Napja
május 22.	Biológiai Sokféleség Nemzetközi Napja
május 24.	Európai Nemzeti Parkok Napja
június 5.	Környezetvédelmi Világnap
június 17.	A Sivatagosodás és Aszály Elleni Küzdelem Világnapja
szeptember 3.	Takarítási Világnap
szeptember 16.	Az Ózon Világnapja
október 1.	Habitat Világnap
október 5.	Az Állatok Világnapja
október 21.	Földünkért Világnap

NYILATKOZAT

A Szegedi Petőfi Sándor Általános Iskola Bálint Sándor Tagiskola humán munkaközösségének képviselőjében és hatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program elfogadásához szükséges véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

A humán munkaközösség a Pedagógiai Programot 2018. augusztus 27-ei ülésén megtárgyalta és elfogadásra javasolja.

Szeged, 2018. augusztus 27.

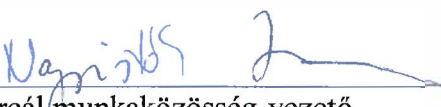

humán munkaközösség-vezető

NYILATKOZAT

A Szegedi Petőfi Sándor Általános Iskola Bálint Sándor Tagiskola reál munkaközösségének képviselőjében és hatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program elfogadásához szükséges véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

A reál munkaközösség a Pedagógiai Programot 2018. augusztus 27-ei ülésén megtárgyalta és elfogadásra javasolja.

Szeged, 2018. augusztus 27.

reál munkaközösség-vezető

NYILATKOZAT

A Szegedi Petőfi Sándor Általános Iskola Bálint Sándor Tagiskola nevelési munkaközösségének képviselőjében és hatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program elfogadásához szükséges véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

A nevelési munkaközösség a Pedagógiai Programot 2018. augusztus 27-ei ülésén megtárgyalta és elfogadásra javasolja.

Szeged, 2018. augusztus 27.

nevelési munkaközösség-vezető

NYILATKOZAT

A Szegedi Petőfi Sándor Általános Iskola Bálint Sándor Tagiskola alsós munkaközösségének képviselőjében és hatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program elfogadásához szükséges véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

A alsós munkaközösség a Pedagógiai Programot 2018. augusztus 27-ei ülésén megtárgyalta és elfogadásra javasolja.

Szeged, 2018. augusztus 27.

Székely-Balogh Mária
alsós munkaközösség-vezető

NYILATKOZAT

A Szegedi Petőfi Sándor Általános Iskola humán munkaközösségének képviselőjében és hatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program elfogadásához szükséges véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

A humán munkaközösség a Pedagógiai Programot 2018. augusztus 27-ei ülésén megtárgyalta és elfogadásra javasolja.

Szeged, 2018. augusztus 27.

Molnár-Balogh Rita
humán munkaközösség-vezető

NYILATKOZAT

A Szegedi Petőfi Sándor Általános Iskola reál munkaközösségének képviselőjében és hatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program elfogadásához szükséges véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

A reál munkaközösség a Pedagógiai Programot 2018. augusztus 27-ei ülésén megtárgyalta és elfogadásra javasolja.

Szeged, 2018. augusztus 27.

Gyengyel-Balogh Mária
reál munkaközösség-vezető

NYILATKOZAT

A Szegedi Petőfi Sándor Általános Iskola nevelési munkaközösségének képviselőjében és hatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program elfogadásához szükséges véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

A nevelési munkaközösség a Pedagógiai Programot 2018. augusztus 27-ei ülésén megtárgyalta és elfogadásra javasolja.

Szeged, 2018. augusztus 27.

nevelési munkaközösség-vezető

NYILATKOZAT

A Szegedi Petőfi Sándor Általános Iskola alsós és napközi munkaközösségének képviselőjében és hatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai program elfogadásához szükséges véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

A alsós és napközi munkaközösség a Pedagógiai Programot 2018. augusztus 27-ei ülésén megtárgyalta és elfogadásra javasolja.

Szeged, 2018. augusztus 27.

alsós és napközi munkaközösség-vezető